Korte Veje. Scener og smaahistorier

Förord till den elektroniska utgåvan

Dette verk er digitalisert fra Harvard College Library av Google Books og anpasset for Projekt Runeberg i juli 2014 av Ralph E.

KORTE VEJE.c Korte Veje

SCENER OG SMAAHISTORIER

AP

PETER NANSEN

KJØBENHAVN.,

FORLAGT AF I. H. SCHUBOTHES BOGHANDEL.

j. Jørgensen & Cu. (M. A. Hannover).

1890INDHOLD.

Side

EN SEJLTUR.Den sørgeklædte, stille lille Dame fortalte:

„Det er nu fem Aar siden. Min Mand havde i de sidste Par Aar været saa underlig overspændt. Han havde i sine unge Dage levet meget med, og senere under vort Ægteskab, da vores lille Dreng, som var hans et og alt, var død, begyndte han at drikke mere Yin ved Middagen, end hans Hoved vel kunde taale, og tit kom han sent hjem om Natten, ophidset og vild, saa jeg var bange for at møde ham. Til andre Tider var han ganske tavs og mørk, kunde sidde flere Timer ude paa Verandaen og røge Cigarer uden at sige et eneste Ord, blot sukkede han af og

1«4

til dybt og stønnede, .som om noget pinte ham.

Min Mand havde været et smukt og raskt ungt Menneske. Da jeg lærte ham at kende, var han en af de mest fejrede Balherrer. Han var kraftig bygget, høj og slank, havde et aabent solbrændt Ansigt og lignede mest saadan en rigtig rask Officer, der ikke var bange for noget. Men han ødslede med sine Kræfter; han var letsindig og lod sig drive for alle Vinde. Da Ulykken kom over ham, var han endnu en køn Mand; han havde beholdt Legemets Kræfter, men Aandens — aa Herregud, det var mørkt og trist at se paa. Han maatte opgive alle sine Forretninger og gik hele Dagen herhjemme og drev med Cigaren i Munden, skiftende fra det ene Humør til det andet, saa man aldrig var sikker paa, hvor man havde ham. Han kunde være saa beleven og elskværdig, og Fremmede, der kun saå ham en Gang imellem, var altid saa indtagne i ham og kunde slet ikke tro5

alle de Bygter, der begyndte at gaa om ham. Og vi herhjemme søgte jo ogsaa at skjule det saa godt vi kunde.

For han var jo kun en syg Stakkel, selv om det til Tider kunde være svært nok at huske paa det; han kunde være saa ligefrem ond imod os, at der hørte megen Ydmyghed til for at bære det taalmodigt. Han var som et vildt Dyr i Bur; al hans legemlige Kraft sled og rev i det Gitter, som hans syge Sjæl havde rejst udenom ham. Han trængte ligefrem til at bruge sine Kræfter, til at gøre Legemet træt, og han fandt derfor paa, at han selv vilde hugge alt det Brænde, vi brugte i Huset.

Hver Morgen stod han nede i Kælderen og kløvede de tykke Knuder som en Basende. Yi stod ofte forskræmte udenfor og lyttede efter, hvordan han huggede og huggede, mens han skar Tænder og gav smaa Skrig fra sig. Af og til standsede Slagene, og vi hørte ham puste og stønne, alt imens han6

mumlede nogle forfærdelige Eder, og lidt efter begyndte han igen.

En hel Time blev han dernede hver Dag, saa vi havde tilsidst Kælderen stablet fuld af ganske smaat hugget Brænde.

Saa kom han ud i Skjorteærmer og med riippen revet op, med Frakken over Armen, foraset og driwaad. Han kunde knapt gaa, saa træt var han, og det var akkurat, at han kunde naa ind i sit Værelse og hen paa Sofaen, før han faldt i Søvn.

Det var hans bedste Timer, naar han saa vaagnede. Saa spøgede og lo han tit, kælede for vores Datter og udkastede Planer om, hvordan vi allesammen skulde rejse ned til Sveits og Italien, hvor han havde været som ung, og hvordan han rigtig skulde vise os om paa alle de Steder, han kendte saa godt.

Men naar han havde drukket sin Plaske Vin til Middag — og det var ikke muligt at faa ham til at lade være dermed — saa kom al Vildskaben igen7

op i ham, og stakkels lille Marie maatte sidde og høre paa alle de gruelige Ting, som han saa kunde fortælle. Det lille Skind, hun formelig sad og rystede, naar hun saå sin Fa'r trække Flasken op og hørte ham sige de Ord, som han hver Gang sagde: „Det skal gøre godt at faa et lille Glas!"

„Et lille Glas" — aa Gud hjælpe os!

I Begyndelsen haabede vi jo stadig paa, at det skulde rette sig, men naar vi saadan hver Dag saå, hvor svag han

var, og hvor lidt han selv kunde gøre for at staa imod, maatte vi jo tilsidst opgive det Haab.

Vor Huslæge, til hvem jeg i min Angst betroede mig, mente, at jeg overdrev, for min Mand var bange for ham og passede altid paa sig selv, naar han var sammen med ham.

Men en Aften havde han tilfældigvis mødt min Mand i en meget ophidset Tilstand, saa lidt Herre over sig selv, at han rent glemte, at det var Lægen, han talte med. Det var samme Aften,8

han kom hjem og vilde bryde ind i Maries Soveværelse for at faa Barnet med sig ud paa Kirkegaarden; han vilde se, om han kunde træffe Poul — det var vores afdøde Søn — derude. Marie havde lukket Døren i Laas — det gjorde hun hver Aften —, men jeg maatte formelig slaas med ham for at forhindre ham i at bryde den op med Magt. Saa tilsidst blev han træt og slap og satte sig paa Trappen, hvor han faldt i Søvn. Pigen og jeg maatte slæbe ham ind i hans Soveværelse og lægge ham paa Sengen.

Næste Morgen kom Doktoren, mens min Mand endnu sov. Han vilde have alt muligt at vide, navnlig om, hvordan Marie kunde taale alle de Sindsbevægelser. Han blev ved og ved at spørge, lod Marie komme ind og passede nøje paa hende, mens han spurgte hende ud om en Mængde ligegyldige Ting.

Og da han gik, sagde han ude i Entréen til mig: „Det værste ved Deres Mands Tilstand er, at den let kan blive9

farlig for Marie. Hun er jo af Naturen ikke stærk, og i hendes nuværende Alder maa man være dobbelt forsigtig med at udsætte hende for Sindsbevægelser. Jeg vil derfor indtrængende raade Dem til, hvis det er muligt, at sende hendé bort eia Tid."

Jeg svarede ham ikke, men jeg vidste, at det ikke vilde ske. For det første vilde min Mand være bleven mistænksom og vilde aldrig have tilladt det, for det andet vilde Tanken om at skulle skilles fra mig have været maaske endnu farligere for Marie, og endelig — det tilstaar jeg — var jeg selv for svag dertil. Marie var min eneste Støtte og Glæde i disse tunge Tider, og jeg kunde ikke undvære hende. Det mente jeg i alt Fald den Gang. Nu siger jeg atter og atter til mig selv, at jeg dog burde have bragt det Offer.

De véd ikke, hvor vi to var voksede sammen i disse Aar — vi havde jo delt alle Sorgerne, al Angsten.10

Paa Dage efter havde Doktoren talt med min Mand og sagt, at hvis han ikke kunde beherske sig, endte det med, at han, Doktoren, erklærede ham for syg.

Min Mand havde siddet ganske rolig og hørt paa ham. Da han var færdig, sagde han blot: „Det tør De ikke, for De véd ligesaa godt, som jeg, at enhver Læge, der fik mig til Behandling, vilde erklære mig for rask."

Saa havde han smilet og tilføjet: „Kære Ven, hvor De er lettroende. De møder mig forleden Dag en Smule ør i Hovedet, og saa tror De straks alt det overspændte Tøj, min Kone disker op med. Min Kone ér virkelig en løjerlig en; hun ser en Ulykke i, at jeg af og til — det skal Ghid vide, tit sker det saamæn ikke — er ude at more mig. Véd De hvad — jeg tror, det kommer af det religiøse Mikseri, hun er kommen ind i?"

Kort sagt, Doktoren vidste knap, om det var min Mand eller mig, der var gal. Han var bleven duperet som11

saa mange andre, og Følgen blev, at han hverken søgte os meget eller vi ham.

Men min Mand gik fra den Dag stadig mistænksom omkring og troede, at vi vilde have ham indespærret. Og han gav sin Forbitrelse saa meget friere Spillerum, som han vidste, at jeg nu var bange for at søge Doktorens Assistance. Han beskyldte mig og Marie for at udspionere ham; han brugte Ord, som jeg ikke kan.gentage, og han truede os, saa vi bogstavelig gik i Dødsskræk, naar vi ventede ham hjem om Aftenen.

Det vil sige, der var jo Dage endnu, hvor han var mild og god; men naar han saa vilde kysse Marie og kæle for hende, mærkede han, hvor hun var sky og angst, for ham, og saa beskyldte han mig for, at det var mig, der hidsede hans egen Datter op imod ham. Han græd og klagede over, at ingen brød sig om ham, ingen tænkte paa, hvor ulykkelig han var.12

Under alle disse Indtryk voksede Marie op og blev konfirmeret. Hun blev en køn ung Pige, bøj og mørk som sin

Fader, men hun var saa stille og blid; kun en meget sjælden Gang kunde det bruse op i hende; men hun gjorde hvad hun kunde for at beherske det; hun havde jo sin ulykkelige Fa'r til stadig advarende Eksempel. Paa Grund af Forholdene levede vi meget stille, og Marie fik ingen Veninder. Hun gik herhjemme sammen med mig, og den fælles Sorg gjorde, at jeg næsten betragtede hende som en yngre Søster, hvem jeg kunde tale med om alt, saa hun blev tidlig udviklet og modnet. Hun havde set saa lidt af Verden og kendte dog allerede saa meget til dens Nød og Elendighed. Hun blev et stakkels Barn, som aldrig lærte Ungdommens Lykke at kende; stakkels Barn, som hun var! — Ser De, jeg mærkede det ikke saa meget, fordi jeg altid var sammen med hende og var opfyldt af saa meget andet. Men Fremmede kunde23

af og til sige et Ord, som gjorde mig angst, eller se paa hende med et medlidende Blik, som isnede gennem mig.

Hun var jo bleg og sårt, det sa& jeg nok; men det havde jeg selv været i den Alder. Dog en Dag kunde jeg ikke lade være med at spørge en Dame, der havde sagt noget om hendes sygelige Ydre: „Men hvad er der med Marie, siden I allesammen taler om hendes Udseende? Hvad er der dog?" Hun ledte efter Svar, men sagde tilsidst: „Det er, som om hun bar paa en Byrde, der er for tung. Hendes Blik er saa overanstrænge saa træt."

Jeg haabede paa Sommeren, som stundede til. Vi havde lejet en Villa Nord for Hellebæk, hvor vi kunde have det ganske stille og fredeligt. Under min Mands daværende Tilstand var det ikke behageligt at bo imellem altfor mange Mennesker, og ham fik jeg let til at gaa ind derpaa ved at sige, at Marie trængte til Bo og Stilhed.14

Vi flyttede derop og havde det éaa godt, som vi i det Hele taget kunde have det. Det var jo en dejlig Egn, og det blev en god Sommer. Jeg tror ogsaa at min Mand gjorde sig Umage for at beherske sig af Hensyn til Marie, men der var Dage, hvor hans Sind var saa, forpint og uroligt, at hans gode Vilje intet hjalp. Det var mest, naar der var Uro i Luften, naar Himlen var fuld af jagende Skyer, som stadig truede med Uvejr, og naar Sundet var graat og der var Efteraarsruskning over hele Naturen.

Saa var der ingen Fred over ham; han gik ud og ind, var tavs, kun af og til mumlende noget uforstaaeligt hen for sig. Og pludselig kunde han standse inde i Stuen og sige: „Lad os faa en Plaske Sherry ind, man trænger til at faa Varme i Blodet." Naar Marie saa kom med Karaffen og kun ét Glas, sagde han: „Skal likke have noget med?" Vi svarede altid nej, og han sagde altid: „I er vel bange for at blive fulde?"15

Det var jo ogsaa et grueligt Liv han førte. Intet havde han at bestille, og intet interesserede ham. Bøger anstrengte hans Hoved og kedede ham; Musik var det eneste, han brød sig om. En simpel Melodi, som Marie sang, kunde gøre ham blød og bevæget; men ligesaa ofte irriterede den ham, den gjorde saa stærkt Indtryk paa ham, at han brast i Graad og ikke var til at berolige igen. Saa ogsaa dette blev vi bange for.

— — Det var en Dag i August. Vejret havde i lange Tider været stadigt og smukt, men den Dag var Himlen helt overtrukken. Det regnede ikke, men det saå ud, som om det hvert Øjeblik kunde begynde. Det var stadig varmt i Luften, men af og til kom der et koldt Pust ude fra Søen og gik hen over Stranden og ind i Skoven med en skarp Susen.

Min Mand var staaet tidlig op og flakkede om nede ved Søen, rastløst frem og tilbage. Fra Verandaen kunde16

vi følge hans Bevægelser. Han gik frem og tilbage mellem Badehusbroen og et lille Sejldugslysthus, som vi havde slaaet op helt nede ved Vandet. Han holdt Hatten i Haanden og bevægede uafbrudt Munden, som om han talte. Pludselig lo han højt, rigtig saa uhyggeligt. Men da han kom op til Frokost, var han stille og sagde kun enkelte Ord. Han spiste ikke noget og gik straks efter uden at sige hvorhen. Men Marie, som passede paa, hvad Retning han tog, sagde: „Bare ikke Fa'r gaar ind paa Kroen".

Han kom sent hjem. Vi havde ventet over en Time med Middagsmaden, og jeg saå straks, at han havde drukket. Han var oprømt og snakkede løs om alt muligt. Ved Slutningen af Maal-tidet sagde han: „I Dag skal vi more os. Naar vi nu har drukket Kaffe, sejler vi ud en Tur." Marie sendte mig et bønfaldende Blik, og jeg sagde: „Skal vi ikke hellere vente til en anden Dag; jeg synes, Vejret ser saa truende17

ud?" Hans Ansigt blev ganske mørkt, og der kom et ondt Udtryk i hans Blik; han saå skarpt paa Marie og mig,

som for at opdage, om vi konspirerede, og spurgte: „Er I bange? I tror vel ikke, jeg kan tumle en Baad?" Jo, det vidste jeg nok, han kunde; men Vejret var virkelig ikke indbydende. „Det er noget Snak, det er blikstille. Vil I saa med eller ej? Men I vil maaske ogsaa drille mig med det? Naa værs' go!u

Der var ikke andet for end at sige Ja. Han blev saa straks igen i bedre Humør, skyndte sig at drikke Kaffen og løb ned til Fiskeren for at leje hans Baad.

Imens havde Marie og jeg faaet noget Overtøj paa. Marie var helt hvid af Angst, og jeg maatte sætte Mod i hende saa godt jeg kunde. Der var da endelig ikke stor Fare ved at sejle med min Mand, som lige fra sin Barndom havde været vant til at haandtere Sejl og Aarer. Men det var saadan ligesom en Forudanelse, hun havde.

218

Vejret havde holdt sig ens lige fra Morgenstunden. Naar jeg undtager de enkelte Pust, der kunde komme ude fra Søen, var der virkelig ikke en Vind, som rørte sig.

„Tror De, vi faar daarligt Vejr?" spurgte jeg Fiskeren. „Nej, ikke noget at tale om," sagde han, „det kan jo nok være, at det vinder en Smule op ud paa Aftenen, men det blir aldrig mer, end at Grossereren magelig kan klare det.u

Saa gik vi om Bord, og min Mand tog Aarerne. Sejl og Mast førte vi med, men foreløbig kunde der ikke være Tale om at bruge dem.

Vandet laa saa glat og fladt som en poleret Blyplade, og Baaden gled ganske stille og blødt. Fra det vi kom om Bord, sagde min Mand ikke ret meget; han sad og passede Aarerne og syntes ganske optagen af det. Vi var i Grunden glade over det, for der var noget betryggende ved denne Paapasse-lighed. Marie kom tilsidst i helt godt19

Humør, hun blev, hvad der sjælden skete, næsten barnagtig lystig og hittede paa saa mange Løjer. Jeg kan huske, at hun, da hun ikke syntes, at Parten gik hurtig nok, rejste sig op og holdt sit Sjal ud som Sejl og pustede ind i det.

Men da vi havde roet en Times Tid og var kommet et godt Stykke ned mod Syd, begyndte hun at blive træt af sin Lystighed og syntes, at Turen havde varet længe nok. Men min Mand svarede knap og blev ved at ro.

Vi sad nu ganske stille allesammen og hørte kun de ensformige Skvulp af Aaretagene. Pludselig sagde Marie: „Der faldt en Draabe paa min Haand!" Jeg mente, det var blot fra Aarerne, men et Øjeblik efter faldt der ogsaa en Draabe paa mig, og snart efter saft vi Vandet fuldt af smaa Cirkelbølger. I det samme gik der et stærkt Vindstød hen over Sundet, og umiddelbart efter strømmede Regnen ned og et Lyn skar gennem

2*20

den mørke Luft. Og det blev ved at blæse i skarpe Ryk.

Yi havde i en Fart faaet os svøbt ind i alt det Tøj, vi havde taget med, og sad og krøb sammen uden at sige et Ord.

Da det første Lyn kom — det blev siden ved at lyne — lo min Mand saa stygt, at det ligefrem gjorde ondt i mig, og han sagde: „Nu kommer der Humør i det. Nu sejler vi hjem."

„Aa, Fa'r dog!" bad Marie; men han fo'r op i Sædet og sagde: „Intet Kællingeri. Herude raader jeg, og Gud hjælpe Jer, hvis I gør Vrøvl!"

Vi var nær kæntrede, mens Masten blev rejst og Sejlene sat til, men der var ingen af os, der knyede. Min Mand satte sig agterude ved Roret og passede samtidig Sejlene. Klokken var bleven henad otte; det begyndte at mørkne, og vi havde vel nok en Times Sejlads hjem. Det skulde have været Maaneskin, men Maanen kunde ikke komme frem for Skyerne.21

Uvejret rasede nu lige over vore Hoveder; der slog Lyn ned i Søen ikke mange Favne fra os, og naar der kom et

stærkt Vindstød, laa Baaden med Rælingen helt nede paa Vandet.

Og bag i Baaden sad min Mand med et stivt og fortrukket Ansigt og med Øjnene glansfuldt opspilede, koldt graadige, som jeg kun har set det hos Mennesker, der mishandler Dyr. Naar jeg lukker Øjnene, ser jeg det Blik for mig med samme kolde Rædsel, man kan føie, naar pludselig paa en mørk Trappe to skinnende Katteøjne lyser En i Møde.

Han var ganske rolig og holdt os stivnede under sit stirrende Smil. De eneste Ord, jeg fik over mine Læber, var, at jeg bad ham om dog i alt Fald at stryge det ene Sejl, men han sagde: „Nej, nu skal vi for en Gangs Skyld lege Tagfat med Vorherre. Vi drukner saamæn nok, men hvad gør saa det?"

Vi krængede saa langt om paa Siden, at Baaden tog Vand.22

„Hvis Du gider redde dit Liv" — raabte han til Marie — „saa brug Øsen!"

Marie havde siddet med sammenkneben Mund, lighvid i Ansigtet; men hver Gang Baaden krængede eller hendes Fader sagde noget, tog hun mig krampagtig i Armen, saa det gjorde ondt. Jeg holdt hende om Livet og hviskede af og til, at hun ikke maatte være bange: hun saå blot saa hjælpeløst fortabt paa mig, og jeg følte, hvor hun rystede. Nu tog hun sig med en voldsom Anstrængelse sammen, fik fat i Øsen og arbejdede fanatisk med at faa Baaden læns.

Men pludselig begyndte min Mand at more sig med at rokke i Baaden, og det saå igen ud, som om den skulde krænge over.

Da skreg Marie, med Øjnene vilde af Angst og Raseri: „Tag Dig i Vare, Fa'er! Jeg taaler det ikke!"

Min Mand smilede blot spodsk, og et Øjeblik efter rokkede han igen, saa der skyllede lidt Vand ind.23

Marie løftede Hovedet og, idet hun gav et Skrig fra sig, slyngede hun Øsen mod ham. I det samme faldt hun stivt fremover. ..."

— Den lille Dame standsede og trak Vejret dybt. Lidt efter blev hun ved:

„Jeg kan huske, det var, som om der pludselig blev dødsstille midt i Uvejret.

Jeg havde set Øsen ramme min Mand i Brystet, jeg havde hørt ham udstøde et dumpt Hyl, men da Marie faldt ned foran sin Fa'rs Fødder, var det, som jeg blev revet med i Faldet. Hun laa som en livløs Bunke Klæder, og jeg sled og sled i Tøjet, flaaede Sjalet og Kjolen for at naa ind til Legemet og føie, om der var Liv. Da jeg havde faaet Tøjet revet bort, rystede jeg, saa jeg følte kun mit eget Blods Banken.

Og mens jeg laa dér, vanvittig af Angst, naaede min Mands Stemme mig som et Stik i Brystet: „Lever hun?"24

Jeg havde ganske glemt, at der var andre i Baaden end jeg og Marie. Jeg saå op, og vore Blikke mødtes i fælles Rædsel. Han sad ubevægelig som af Træ, med Hænderne knugede hvide om Roret, Kinderne uden en Blodsdraabe og Øjnene fæstede til Maries Legeme.

Jeg fik hende løftet op, saa hun hvilede med Hovedet i mit Skød. Der blev ikke vekslet et Ord; Marie laa som et Lig imellem os, og jeg tror, at vi begge følte, at nu var det bedst for os, om vi allesammen laa med Baaden over os i Vandet.

Da slog Marie Øjnene op et eneste Nu, og vi klamrede os atter til Haabet. Min Mand sad urokkelig og passede Baaden; Sveden brød frem paa hans Pande, mens Øjnene søgte ud i Mørket efter Maalet for vor Part. Det var, som om den aldrig skulde faa Ende.

Klokken var over ni og Uvejret stilnet af, da vi kom hjem. Fiskeren25

var begyndt at blive angst for os og stod nede ved Landingsstedet.

--Historien er nu i Grunden

fortalt. Hvad der er tilbage, behøver ikke mange Ord.

Marie døde ikke; Gud naade hende, den Stakkel. Men hendes Hoved kom sig aldrig, og hun maatte sendes bort. Min Mand havde været saa stille og rolig siden Ulykken, men da Marie kom dér ned paa Anstalten og der slet ikke mere var noget Haab, saa var der ingen Fred for ham længer, og en Dag bragte man ham død hjem: Livet var blevet ham for tungt."AF

EN FORELSKETS DAGBOG.

Kærlighedsvers i Prosa.I.

Jeg elsker Dig Dagen lang, jeg elsker Dig den altfor korte Nat.

Naar jeg ikke holder Dig i mine Arme, tror jeg, at Du flygter bort.

Jeg vil have Dig altid, hører Du! Jeg vil, at Du ikke maa være nogen anden kær. Jeg hader, at Du taler med nogen anden. Du maa ikke være nogen anden nær.

Thi Du er min og jeg har Ret til Dig; Du hører min Sjæl og mit Legem til. Jeg vil have din Sjæl og dit Legem.

Jeg vil Dig i Evighed.

n.

Med Hovedet bøjet, Hænderne korslagte paa Brystet, staar Du frysende foran Spejlet.30

Dit blonde Haar bundet op fra den dungyldne Nakke. Lys over hele dit slanke unge Legem.

Det er ikke det døde Marmor Du ligner, ikke det gustent syge Allabast. Det er levende Blomsterkalke, hvide med sartrøde Aarer.

m.

Du piner mig mer end Du ønsker, selv naar Du vil mig ondt. Du er en evig Skiften, og jeg vil en evig Ro. Du hudfletter mine Nerver med din Uro. Og din Stemme, der skifter som et Bygevejr, piner min Hjærne.

Hvorfor kan Du ikke tale som Kilden, ens og sagtmodig? Jeg er angst for hvert Ord, Du taler; jeg er aldrig sikker.

Du er som Svalen, der flyver ud og ind, men aldrig finder Ro i sin Rede.Bl

IV.

Derfor elsker jeg, naar Da træt synker sammen i mine Arme og sér paa mig med halvt lukkede Øjne, bedende om Hvile.

Derfor elsker jeg, naar dit Hoved lægger sig op til mit Bryst og Du trækker Vejret dybt og godt "og slumrer ind, tryg som et Barn.

Dine Kinder bliver røde i Søvnen, din Mund aabner sig svagt, og din Haand krammer om min Frakke .som en Barnehaand om Vuggens Tæppe.

Da bøjer jeg mig ned og kysser den varme friske Mund, og jeg ønsker, Du ikke maa vaagne, men at vi begge maa sove ind.

V.

Aldrig har jeg elsket Dig højere end naar Du var syg; laa stille hen og var glad ved at holde" mig i Haanden; blev rolig under min Haands varsomme32

Strygen henover din Pande; smiled, skønt Dn led.

Slog Blikket op et kort Sekund for at lukke det over mit Billed.

VI.

Jeg tror, at Du elsker mig. Ellers saå Du mig ikke. Jeg tror ogsaa, at Du lyver; thi alle Kvinder lyver. Men greb jeg Dig i at lyve, gik jeg min Vej.

Derfor lægger jeg Snarer for din Pod og tager dem atter bort.

VII.

Om Du sagde: „Idag skal Du dø'" — jeg vilde være glad og tage Døden, som Du gav.

Kun vilde jeg, at Du skulde holde mig i Haanden, mens mit Hjærtes Slag blev standsede; Du skulde holde mig i Haanden, og naar Du saå, ajb Blikket brast, skulde Du dække Dødssukket i et Kys.33

Giv mig Døden, men gaa ikke fra mig, at jeg skal leve og se Dig med en anden! Vide, at Du giver dit Legem til en andens Kærtegn, din Stemmes Elskovsklang til en anden!

Min Kval vilde gnave min Sjæl ussel og fejg. Jeg vilde ikke have anden Tanke end Dig lykkeberuset i en Fremmeds Arme.

vni.

Jeg kom for at sige Dig Farvel; jeg vilde prøve at gøre mig fri. Da stod Du saa straalende som en For-aarsdag og lo til mig. Og varmere end nogen Tid dvælede dit Blik paa mig, og din Stemme var lys som Solskin.

Og dine Ord var netop de Ord, som jeg elsker; Du var mere min, syntes jeg, end nogen Tid før.

Jeg kom for at sige Dig Farvel; jeg vilde være fri. Jeg er bunden, til Du slipper mig; og naar Du slipper mig, er jeg Din endda.

334

IX.

Du havde været hos mig.

Jeg hjalp Dig i Vognen, og Du bøjede dit Hoved ud gennem Vinduet og smilede til mig, mens Du rakte mig Haanden; og Du spurgte: „Er Du glad ved mig?"

.. . Du vidste, at jeg ikke var glad. Men Du vidste ikke, at hele min Sjæl var én tung, graa Bedrøvelse for Dig.

Jeg sover ind med det om Aftenen; det knuger mine Drømme, saa jeg vaagner med Tyngslen over mig og ikke har Lyst til at staa op, men mest kunde ønske at ligge ganske stille hen, uden at tænke.

Thi jeg sér Dig altid som jeg saå Dig hin Aften: kørende bort fra mig, spørgende, mens Du forlader mig, om jeg er glad; tvingende mig til at være glad ved Dig, naar Du fra mig gaar bort til alt det, som ikke er mig, men som er lige imod mig.

Du er min dybe Bedrøvelse.35

Mit Liv tilhører Dig og der er intet, jeg lever eller tænker, som jeg ikke lever eller tænker i og med Dig. Du er den eneste i mit Liv.

Men dit Liv er som Blomsterfrø, Yinden tager og spreder viden om.

Jeg sidder ene og deler i min Fantasi alt Mit med Dig, mens Du er langt fra mig, optaget af tusinde fremmede Ting. Jeg skulde have hele dit Liv, som Du har mit, og jeg har kun dine hastige Kys og de Tanker, som bliver tilovers. Hvergang Du kommer til mig, kommer Du opfyldt af alt det andet, og hvergang Du gaar fra mig, gaar Du for igen at opfyldes af det.

Du vil baade det og mig. Jeg vil Dig alene. Og naar Du, som hin Aften, gaar bort fra mig og spørger, om jeg er glad, da vilde jeg være glad, om noget styrtede ned over os og dræbte os begge.

Dette er den tunge Bedrøvelse, som har sænket sig over mig. Jeg sér

3»36

dit Smil, som kører bort og forsvinder, mens jeg er ene.

X.

Mindes Du en Sommernat, vi kørte mellem granbevoksede Bakker? Luften var saa blød og lun, fyldt med sød Duft af Granernes Saft.

Du hvilede i min Arm, og vi sää. op i den dybe mørke Stjærnehimmel. Kusken sad rank paa sin Buk, og Hestene travede jævnt og med ensformige Hovslag.

Der var ikke anden Lyd; rundt om os det uendelige Rum og de højtidelige Granbakker. Vor Vogn var det eneste travle Fnug i denne hvilende Storhed.

Da krøb Du tæt ind til mig og hviskede, med dine Arme fast om min Hals:

„Vi maa holde godt sammen. Se, hvor vi er næsten ingenting. Man maa37

følges med hinanden i Haanden for ikke at blive borte og alene".

Nu er Du borte og jeg alene.ET J ULEÆVENTY R.Det var et forvorpent Barn. Det kunde sikkert siges, at Opdragelsen havde nogen Skyld, for den havde mildest talt været snavs; men alligevel — et ti Aars Barn er ikke alene ved Opdragelsen saa mislykket; der maa være noget ugudeligt ved det fra Fødselen af.

Det forvorpne Barn gik lille Juleaften ned ad Vimmelskaftet. Naturligvis var Barnets Klæder revne og lasede; det var et utroligt Barn til at slide Tøj; fik det ikke forrige Jul et Par af Overlærerens aflagte Bukser! Og nu varder, Skam at nævne, ikke det tilbage at dække Bagen med! Man kunde fristes til at tro, at Barnet havde gjort som42

den uartige lille Tordenskjold, der satte sig paa en Slibesten.

Det var just ikke sommervarmt den Aften, dog mildt og behageligt for sunde og velklædte Folk. Men de, der saa Drengen, skulde tro, Kjøbenhavn var Sibirien. Han teede sig, som om han var ved at fryse fordærvet. Holdt Hænderne for Munden og lod Taarerne løbe ned ad de snavsede og ophovnede Kinder.

At det var Skaberi, saå man bedst af, at han hvert Øjeblik stod stille og stirrede paa de oplyste, pyntede Butiksvinduer; havde han for Alvor frosset, havde han vel nok givet sig til at løbe.

De, der lagde Mærke til ham, naar han stod foran en julefin Butik, iagttog et graadigt, ondskabsfuldt Udtryk i hans smaa gesvindte Øjne. Det var ikke som hos andre Børn, der ogsaa kunde falde paa at ville have alt, hvad de saå. Hvor fortryllende var det ikke at se de smaa lækre Unger række Hænderne ud og sige: „Det vil jeg ha' til Jul Mor!" • . . Saa snart blot Moderen kyssede43

dem og sagde: „Ja, naar Baby er rar, skal Baby nok faa det!" — lige straks blev de fornøjede og lo over hele Ansigtet.

Men det forvorpne Barn saå saa gridsk ud, at man formelig kunde blive bange for ham. Og en Gang en lille sød Pige, der blev ækel ved at se ham, sagde til sin Moder: „Uf sikken en Gadedreng!" — spyttede han efter hende og sagde et stygt Ord. Heldigvis havde Moderen den Aandsnærværelse at dunke ham alvorligt i Hovedet med sin Paraply, inden han ståk af.

Der var udmærket smukt og hyggeligt paa Østergade. Saa lyst som den lyse Dag og Duft af gode Sager fra de varme Butiker. Folk kunde da heller ikke andet end se glade ud; de gik saa smilende og høflige imellem hinanden, som om de alle sammen var rigtig gode Venner. Man sagde „om Forladelse", inden man stødte til hinanden, og selv mod ældre Damer var man galant.44

Den uartige Knægt sneg sig med sit mugne, ubehagelige Ansigt ind imellem alle disse elskværdige Mennesker. Udenfor en Bagerbutik blev han staaende og snusede til den fede, søde Lugt af Julekage. Døren — en smuk Glasdør med blaa Silkegardiner — blev hvert Øjeblik lukket op, og fine Damer, belæssede med røde og hvide Pakker og med tykke Børn ved Haanden, gik ud og ind. Hver Gang, Døren aabnedes, strømmede den liflige, varme Duft ud, og Drengen kande ikke holde sin Næse derfra. Han kom nærmere og nærmere, og en Gang, Døren var bleven staaende paa Klem, smuttede han ind og stillede sig op i en Krog ved Siden af to store Kurve

med dampende friskbagt Wienerbrød.

Damerne stod foran Disken, og- ingen lagde Mærke til ham. Det var heller ikke hyggeligt at se ham staa dér med onde, flakkende Øjne og rystende af Begærlighed.45

Saa kom der en høj, smuk Dame med en dejlig, gullokket lille Pige, ret som en Gudsengel. Store, fromme Øjne i det blødeste lille Ansigt. Da hun øaå den. snavsede, daarlig klædte Dreng, fik hun Taarer i de smukke Øjne, og hun sagde til sin Moder: „Aa, hvor den Dreng sér fattig ud. Maa jeg give ham min Pemøre, Mo'r?"

Damen mønstrede Fyren og rystede, som rimeligt var, misbilligende paa Hovedet over hans lidet tiltalende Udseende. Men til sin Datter sagde hun: „Min egen velsignede Unge, hvis det kan glæde Dig, saa værs'go, giv Drengen din Spareskilling."

Den lille Pige ledte i sin Muffe og fandt Femøren. Og mens hun forsigtig holdt fast i Moderen med den ene Haand, rakte hun med den anden Drengen Skillingen og sagde: „Den maa Du ha'". Drengen saå kun paa Skillingen og rev den til sig paa en saa forslugen Maade, at den lille Pige helt forskrækket gemte sig op til Moderen. „Det er46

vist en slem Dreng, Mo'r. Han sa' ikke en Gang Tak."

„Min Dreng", — sagde Damen al-. vorligt og inderligt til ham — „husk, at man altid skal sige Tak, naar man .faar noget."

Derpaa gik hun hen til Disken med sin lille bedrøvede Pige og gav hende en Kage til at trøste sig med over sin barnlige Skuffelse, mens hun selv gjorde sine Julebestillinger.

Men den lille Pige kunde ikke glemme den uartige Dreng, og hun blev i Smug ved at skotte hen til ham.

Drengen blev staaende; han kunde ikke rive sig løs fra de to Kurve med Wienerbrød. Hans Hænder famlede ved Kanten af den ene, mens hans Øjne urolig løb rundt, og da han mente sig ubevogtet, fo'r hans Haand ned i Kurven.

I det samme raabte den lille Pige forfærdet: „Aa Mo'r! Han stjæler!"

Og inden Drengen kunde slippe ud ad Døren, var han greben af en resolut Tjenestepige. Han havde Haanden fuld af Wienerbrød.47

Der var blevet stor Forskrækkelse i Butiken, og de opskræmmede Damer raabte i Munden paa hinanden: „En Tyv! Hvor forfærdeligt! Midt paa Strøget! Hvor er dog Politiet?" Den lille Pige græd, og da en Betjent kom ind i Butiken, jamrede hun sig højt: „Aa

— Mo'r — Mo'r!"

Der behøvedes ingen lang Forklaring, for Drengen var greben paa fersk Gærning. Den kønne, fyldige Bagerjomfru med hvidt Smækkeforklæde var godmodig nok til at sige, at de Par Stykker Wienerbrød var der ingen Grund til at gøre Væsen af. Men da traadte den høje Dame med det grædende Barn ved Haanden frem og sagde:

„Jeg føler mig forpligtet til at oplyse, Hr. Betjent, at denne Dreng ikke har stjaalet af Nød! Min lille Emmy

— her brast Barnet i krampagtig Hulken — gav ham for et Øjeblik siden Penge."

Under alt dette havde Drengen staaet forstokket og, som det syntes,48

ganske ligegyldig. Han forsøgte endogsaa at lumske sig til at tage en Bid af Wienerbrødet, som ingen havde tænkt paa at tage fra ham; men dette forpurrede dog den Pige, der havde grebet ham, ved at ryste hans Arm, saa Brødet faldt paa Gulvet.

Betjenten tog saa Pyren ved Skulderen, og, idet han hilst« paa Damerne, gik han med ham, sigende: „Ja, ja. Han har nok allenfals godt af en lille Tur paa Kamret."

Den lille Pige var utrøstelig. Hun græd for den tyvagtige Dreng.

„Mo'r — jeg er saa bange, at Politiet gør noget ondt ved ham!"

„Mit Barn, Du skal ikke være bedrøvet for den slemme Drengs Skyld. Politiet giver ham bare lidt Bis, og Du kan tro, at det vil være til hans eget bedste, hvis han da ikke allerede er ganske forhærdet i Lasten. Bed i din Aftenbøn, min egen Emmy, at Gud vil tilgive det forvorpne Barn."JULETRÆET.

4lJe staar i Kreds og venter, til Mo'r faar pustet sidste Lys ud og siger: „Nu maa I plyndre væk!"

Og Børnene farer løs, hver efter sin Evne og Forstand.

Der er dumme Børn imellem: de gramser efter forgyldte Æbler og Rasle-guldet, som hænger i Duske.

Der er fede og magelige Børn: de stiller sig ganske roligt, hen og tømmer Kræmmerhuse og Net, og naar de finder Pebernødder deri, lister de dem snedigt over i andre Gemmer og beholder selv kun de lækreste Sager.

Der er svage Børn: de puffes til Side og staar forknytte med Graaden i Halsen bag de andre, indtil en af de

4*52

Voksne opdager dem og samler nogle Haandfulde sammen til dem.

Og der er ærgærrige Børn, som klatrer paa Stole og staar paa Tæerne saalænge, til de naaer at plukke Top-stjærnen ned. Ved Siden af den hænger ogsaa gærne delikate Marzipan-figurer og saftige Appelsiner, som gaar med i Købet.

Saadan plyndrer Børnene Juletræet, hver efter sin Evne og Forstand.

Barnet sover ind med Øjnene fulde af Lysenes Skær, med Maven fuld af Sødhed og Slik.

Det sover tungt og uroligt, drømmer en Mængde om skinnende Sale og Sang og Musik og Virvar og Støj.

Det vaagner tidligt og husker, at det er Jul. Gaverne ligger i Dagligstuen under Træet. Hvordan mon de sér ud i Dag? — Fa'r og Mo'r sover endnu. Det lister sig op, paa bare53

Fødder, i Natkjolen. Ud i den kolde Korridor, ind gennem Spisestuen. Der er næsten mørkt, Gardinerne er trukne for. Dagligstuedøren staar paa Klem — hvor der sér sort ud derinde!

Barnet bliver staaende paa Dørtærskelen, grebet af Uhygge. Træet staar som en truende Skygge, koldt og bart, bøjende sig ud med lange Arme. Der er saa gravstille herinde i det skumle Værelse, at det høres, naar Naale drysser ned fra Grenene. Og saa møder de stive Blikke Billedet af en lille hvidklædt Skikkelse i Spejlet, der hænger skraat frem over Sofaen.

Barnet skynder sig aandeløst tilbage, støder de smaa Fødder mod Bord- og Stoleben, faar ikke Tid til at lukke Dørene og kryber rystende ned i Dynerne, som endnu er varme. Dér gemmer det sig ind; tør ikke se op af Angst for at møde noget Stygt, er lige ved at græde og falder tilsidst igen i Søvn.54

Naar saa Mo'r. staar op, kigger hun hen til den Smaa, som ligger helt begravet i Puderne. Hun bøjer sig ned, kysser den hede Pande og smiler.

Træet bliver sat i Skabestuen; dér staar det og drysser sine Naale fra Jul til Nytaar. Der klæber lange gule og røde Stearinflager til Grenene — det er alt dets brogede Pynt. Børnene kigger ind til det, i Begyndelsen lidt sky og højtidelige, men snart er de mindre forlegne. De vender hver eneste Gren, lægger sig Gang efter Gang paa Maven og roder op i Baljens Sand for at se, om der dog ikke et eller andet Sted skulde have forputtet sig lidt Godt.

Og saa har de faaet at vide, at Træet skal pyntes igen til Nytaarsaften.

Det var altsaa det hele! Et Juletræ er bare et pyntet Grantræ — slet ikke noget aparte dejligt, som Julen havde bragt, men noget, man kunde55

i

have lige saa tit man vilde, blot man kunde faa Mo'r til at give Knas og Stads.

De staar og venter foran Dagligstuedøren. Gennem Sprækkerne kan de se, hvordan det bliver lysere og lysere. Det er IWr, der „tænder" derinde.

De er næsten lidt flove; de kan slet ikke blive saa spændte og forventningsfulde, som Mo'r vil have, at de skal være.

Saa gaar Døren op. Ikke Husets Børn, kun Vaskerkonens lille Pige, siger: „aah!" De andre lister sig stille omkring, finder Træet fattigt, synes, at der er langt færre Lys end forleden, tager Mønstring over, hvad der er hængt paa, og længes kun efter, at Lysene skal brænde ud.

Nu ser de, hvordan det hele er gjort. De lægger Mærke til alle Lysepiberne, til hvert Baand; de sér, at mange af Kræmmerhusene og Kurvene er krøllede og revne.

Og saa gaar en stivskørtet seksaars Tulle hen og siger i en beskyttende Tone til Vaskerkonens lille Pige:

„Synes Stine ikke, at Juletræet er dejligt?" _____FRK. MIMI.

(iste Kys.)Frk. Mimi sad paa en Havebænk og drømte. Det var silde paa Sommeren, og hun skulde snart til Hovedstaden for atter at begynde Vintersæsonens strænge Arbejde.

Hun tænkte paa sit forspildte Liv.

Hun var 17 Aar, snart 18, og endnu vidste hun ikke andet om Kærligheden, end at der er noget, som er den eneste passende Beskæftigelse for en ung Dame med mindste Selvagtelse.

Hun havde ofte — for Skams Skyld — bildt sine Veninder ind, at hun var forelsket i den eller den, men det var ikke andet end modbydelig Usandhed; hun foragtede sig selv, for det gælder om her i Livet at være sand, først og60

fremmest sand. Ja, naar man endda ikke skulde kysse dem — eller den — med hvem man var forlovet; men saadan en skægget Mund, som havde røget og maaske drukket 01 — det var væmmeligt. Naturligvis hendes Fa'r kyssede hende baade til Godmorgen og Godnat, men han, syntes hun, var jo næsten ikke noget Mandfolk, han var blot hendes Fa'r, og desuden vendte hun altid Kinden til.

Hun kunde godt forstaa, at man kyssede Damer; hun kunde saamæn godt forstaa, om der var mange Herrer, som gærne vilde kysse hendes Mund, saa rød, saa blød, saa lille den var. Men at kysse en Herre — det maatte være lige saa ækelt som at røge af en Pibe, og det vidste hun, hvordan var. For hun havde ofte prøvet at tage en af sin Fa'rs Piber i Munden. Det smagte modbydeligt, men der var alligevel noget vist pirrende ved det, saa hun kunde ikke lade være.61

Det var to Gange hændet hende, at en Herre havde bedt hende om et Kys. Man skulde næsten tro, at Herrerne mente, det var en Behagelighed for Damerne at blive kysset af dem; ellers vilde de vel betænke sig lidt mere med at tilbyde sig.

Det var for Resten begge Gange den samme Herre. Naar galt skulde være, var han nu alligevel en af dem, hun bedst kunde tænke sig at kysse. Han hed Axel — i Grunden et net Navn — og han var polyteknisk Kandidat, rigtignok med „tredje", men det var ikke af Dumhed, men kun af Dovenskab, og saa gjorde det ikke noget.

Han var høj og stærk og behændig og 'dansede dejligt. Man laa i hans Arm og lod sig blot bære. Han havde blondt Skæg over hele Ansigtet, ganske kort klippet Haar og to leende Øjne, som det var umuligt at forskrække, selv om man tog sig sammen til at være nok saa meget Dame.G2

Det var akkurat et halvt Aar siden, at denne gruelige „første Gang" passerede. Der var Bal hos Oberst Hammer-sted, og hun havde ham til Bords. Det havde hun haft hele Sæsonen. Saadan gik det altid, at der var en Herre, som man altid dansede første Dans med — ens Broder eller Fætter —; en, som man altid dansede Kotillon med — en, som man vidste gav en anden Dame sin Kotillonsbuket — og en, som man altid dansede Borddans med —

en, som man blev saa morsom sammen med.

Det var det sidste Bal i Sæsonen, saa man blev naturligvis lidt sentimental ved Champagnen og talte om, at nu skulde man ikke ses saa længe. Og da de saa havde rejst sig fra Bordet — hun havde nu vist nippet lidt mere til Vinen, end hun egentlig burde — havde han uden videre ført hende ind i et Værelse, hvor der slet ingen andre var end de to. Men det havde hun først opdaget, da han pludselig bøjede sig ned over hende og leende — han63

lo altid — saå hende ind i Øjnene og sagde: „Frk. Mimi, faar jeg ikke et Kys til Afsked?" — „Nej, det ved Gud De ikke gør!" havde hun skyndt sig at svare og var løbet ind i en anden Stue. Hun var skam bleven helt forskrækket, men det var da heller ingen Manér at sige det saadan ganske uden Forberedelse. Han kunde da ikke forlange, at hun lige med ét skulde give sig til at kysse ham.

Bagefter havde hun alvorligt sagt til ham: „Jeg er virkelig meget vred paa Dem." Men han havde knebet Øjnene sammen og, uden at rødme, svaret: „Det tror jeg ikke". Rigtig impertinent og vigtig.

Hun havde tænkt ved sig selv, at det var da godt, at de ikke saa snart skulde ses igen.

— Saa var hun rejst her ud paa Herregaarden til sin Veninde Ida, og med hende havde hun haft mange fortrolige Samtaler om alt muligt. Men Ida var nu alligevel en underlig en,64

med hvem hun ikke rigtig kunde sym-pathisere. F. Eks. havde Ida sagt, at det var barnagtigt at tro, at Kys var noget stygt; tværtimod, det var netop saa dejligt. Og da hun saa forfærdet havde spurgt hende, om hun da virkelig nogen Sinde havde prøvet det, havde hun blot lét hende lige op i Ansigtet og sagt: „Jeg vilde nødig tælle —!"

Uha! naar man tænkte sig, saadan Smag Folk kunde have.

— — Her ude paa Landet havde hun dog Gud ske Lov ellers haffc Fred. Men saa en Dag var Axel dumpet ned paa Gaarden, og det viste sig, at han var intim Ven af Idas Broder.

Hun havde hilst køligt og fremmed paa ham; men han havde uden videre givet hende Haanden og havde takket for sidst. Men da hun med en lille ondskabsfuld Betoning havde svaret: „Ingen Aarsag, Hr. Kandidat!" — var han dog bleven lidt rød i Hovedet. Det var hendes største Triumf at tænke paa det lille fikse Svar.65

Det var nu alligevel gaaet her, som det var gaaet hele Vinteren; de havde altid været sammen, fordi de morede sig saa godt sammen, og saa igaar — igaar Aftes — var det forfærdelige sket for anden Gang.

Der havde været stor Middag paa Gaarden, og hele Omegnen var der med sin faste og tilrejsende Ungdom. Det havde været et rigtig morsomt Selskab, hvor Mimi havde haft Axel til Bords — naturligvis. De havde siddet og moret sig over nogle „lokale" Damer, som var mødt nedringede — det troede de Stakler i deres Uskyldighed var netop saa fint — og over meget andet. Og bag efter, da Kaffen var bleven serveret udenfor Havesalen, var Axel igen bleven borte med hende — hun maatte vist igen have været uforsigtig med Champagnen — og nede i Nøddealleen havde han igen bedt hende om et Kys. Hun var ikke bleven saa bange denne Gang, for nu havde hun jo lidt Rutine, men hun havde

sagt: „Det kan ikke nytte, De be'r mig

566

om et Kys, for De faar det ikke." Og han havde svaret: „Tag Dem i Vare for, hvad De siger, Frk. Mimi. De er uforsigtig."

Skulde hun virkelig have været uforsigtig? Hvad monstro han havde ment? Det kunde hun rigtignok have megen Lyst til at vide.

--Og Frk. Mimi sad og spekulerede over dette og over sit forspildte unge Liv, der ikke kendte noget til Kærlighed.

Saa med ét følte hun ligesom et varmt Pust bag i Nakken, og inden hun havde faaet Tid til at vende sig om, saå hun Axels leende Ansigt komme frem foran hendes, og ligesom hun skulde til at skrige op, blev hendes Mund

lukket med — et Kys.

Hun var altfor forvirret til at skænde; hun rystede og lo og græd og pjudsede sig som, en vaad Kattekilling. Men han sad ganske rolig ved Siden af hende paa Bænken og sagde:67

„De var meget uforsigtig igaar, Frk. Mimi. De sagde, at det kunde ikke nytte, jeg bad om et Kys. Saa tænkte jeg, det var bedst at lade være med at bede."

5*BALPASSIAR.

(2det Kys.)(Efter Bordet).

I en lukket Veranda, fuld af Planter i Potter og Baljer, sidder en ung Dame, bal-klædt, paa en ganske lille Havebænk En ung Herre staar ved Siden af hende. Inde fra Lejligheden lyder Dansemusik.

— De er vist slet ikke til at stole paa, Kandidat Birker?

— Mener Frøkenen noget upassende?

— Ja netop, De er en Hans Kvast. De tror, at alle Damer, der er lidt venlige mod Dem, er forelskede i Dem.

— Nej, Gud fri mig!

— De er oven i Købet uartig.

— Kun høflig.

— Det forstaar jeg ikke,72

— Jo, jeg antager, at de unge Damer er altfor velopdragne til at være uvenlige mod en stakkels Fremmed, der ikke har gjort dem nogetsomhelst ondt.

— Kandidat Birker!

— Frk. Krogh!

— De er mig en ubehagelig Person.

— Jeg kan desværre ikke gengælde Artigheden. Tvertimod finder jeg Dem fortryllende.

— Véd De, hvad der er det oprørende ved Dem?

— Nej, det har jeg aldrig tænkt

over.

— De mener ikke, hvad De siger. De er ens mod alle Damer: lige smigrende, lige smilende, lige utaalelig.

— Maa jeg ikke smile?

— Jo, naar De virkelig mener noget med det.

— Maa jeg smile nu ?

— Vær nu skikkelig, Birker, og sæt Dem ned. Der er nok en lille Plads ved Siden af mig.73

— Nu sidder vi som to forlovede Høns paa en Pind. Aa, maa jeg laane Viften?

— Birker, vil De tale fornuftigt med mig et Øjeblik?

— De vil have den Ulejlighed?

— Nej, jeg vil ikke tale med Dem —. gaa!

— Jeg kan ikke . . . jeg sidder fast.

— Sig mig, Birker . . . gaar De nogensinde i Kirke?

— Ja—h.

— Hvem plejer De -at høre?

— Det kan jeg s'gu ikke huske. Det kommer mest an paa Liget.

— Liget?

— Ja, det der begraves.

— Véd De, hvad man siger om Dem?

— Nej.

— Man siger, at De er Fritænker.

— Det er da ikke sandt! De gør mig helt betuttet. Jeg havde haabet, det kun var noget om Barnemord eller Bigami.74

— Fy Birker, saa letsindigt De taler. Man skulde næsten tro, De mente det.

— Saa Gudskelov da, De véd, at jeg aldrig mener, hvad jeg siger.

— Er De altid saadan?

— Ja, jeg er desværre meget fordærvet. Men véd De, hvoraf det kommer?

— Naa?

— Jeg elsker ulykkeligt. Gider De høre en trist Historie?

— Birker . . . Det er ikke Deres Alvor?

— Aa jo . . . Det er akkurat for et Aar siden ... De behøver ikke -at vælte Bænken . . . Jeg var ung, livsglad, tillidsfuld, forhaabningsfuld — fuld af alt det ædle, en ung Mand bør være fuld af..

— Deres Rygte var dog ikke videre

godt.

— Giftig Klaffer, Frk. Krogh. Jeg var næsten uskyldig.

— Var De ogsaa troende?75

Jeg var i Frue Kirke til en Kusines Konfirmation, og jeg stod Fadder til en Vens Barn.

— Har De gifte Venner?

— Ikke gifte, men . . .

— Men hvad da?

— Kære Frøken, lad os glide let hen over dette, som det hverken sømmer sig Dem at høre eller mig at fortælle . . . Jeg var altsaa ung og uskyldig. Men saa kom jeg paa Bal.

— Var det saa slemt?

— Er det den Maade, De er alvorlig paa? . . . Paa Ballet traf jeg hende. Hun var smuk, blændende smuk. Høj, slank, blond, fyrig, dejlige Tænder, en Hud saa fin, en Hals saa hvid . . .

— De behøver ikke at gaa videre.

— Jeg var ogsaa straks færdig. Min Viden gaar ikke stort længer. Jeg mangler kun Læberne . . dem kommer jeg til om lidt. Jeg dansede Borddans og 3die Vals med hende — hun bedrog en Løjtnant i Marinen for den sidste. Mens vi dansede af i den første, friede76

jeg og fik ja. Mens vi spiste Is i den anden, kyssede jeg hende paa Munden . . . hede, friske, dunbløde Læber. Jeg glemmer aldrig de Læber. Det kan ikke nytte, De vil rejse Dem, Frøken ... vi sidder fast, til vi begge rejser os paa én Gang.

— De kan spare Dem for Resten af Historien. Næste Dag skrev jeg, at det hele naturligvis havde været Pjank, baade fra Deres og min Side. Jeg bad Dem kun om én Ting — det har De ikke opfyldt. Det er ikke pænt af Dem, Birker, at rippe op i den dumme Historie.

— Aa, Frøken, De siger: dumme .. .

— Som om De mente andet? Var det Deres ulykkelige Kærlighed?

— De er saa hidsig, Frk. Krogh. Bare De vilde lade mig tale ud . . . Jeg fandt Deres Brev saa fornuftigt, saa rigtigt. Jeg var netop ifærd med at skrive et nogenlunde enslydende til Dem . . . Men véd De, hvad jeg aldrig kunde glemme fra vores — ja, jeg tør77

vel sige: Forlovelsestid? Det var Deres Læber — hede, friske, dunbløde. De Læber blev min ulykkelige Kærlighed. De jog mig ud i Vildskab og Ugudelighed, Opgivelse af Tro, for jeg fandt aldrig, hvad jeg søgte. — Frk. Krogh!

— Ja.

Nu har vi mødt hinanden efter et Aars Forløb, i samme Hus, i samme Omgivelser ... alt er saa ens.

— Kun at jeg ikke narrer nogen Løjtnant for Deres Skyld.

— Nu har vi haft hinanden til Bords. For et Aar siden var det, jeg friede. Det var. taabeligt.

— De behøver ikke at være ugalant.

— Bagefter kyssede jeg Dem. Det var det fornuftigste, jeg nogensinde har gjort.

— Hr. Birker!

— Faktorernes Orden var forkert. Nr. 2 burde have været Nr. 1, og Nr. 1 burde aldrig have eksisteret ... De river Deres Kjole itu, hvis De rejser Dem . . . Saa — iaar retter vi Regnestykket.78

— Bir—ker!

— Maa jeg saa byde Dem op' til Dans. Pas nu paa: en, to, tre! Det gik. Lad mig hjælpe Slæbet i Orden!

— Véd De, Birker, at jeg burde være saa vred, at jeg slet ikke talte til Dem?

— Det véd jeg, Frøken. Men det bør formilde Dem, at De har udført en from öærning. De har givet en arg Tvivler hans Barnetro tilbage.AFTENSTEMNING.

(3die Kys).En varm og fugtig Juni-Aften gik et Par Kærestefolk hen ad den smalle Spadserevej. Tilhøjre løb en Aa, til Venstre skraanede Marker og Haver. Hinsides Aaen var Eng og Skov, og langt borte i det dunkle fjærne forsvandt Vejen ind mellem tætte sorte Træer.

Over hele Egnen dvælede en let hvid Taage som et Slør, hvorigennem alt saås i bløde, sært fantastiske Omrids.

Kærestefolkenes taktfaste Trin slubrede henad den sølede Vej. De gik Arm i Arm, talende med dæmpet Stemme om deres Længsler og Lykke, om Naturens Skønhed og Guds Godhed,

(i82

Han havde Benklæderne opsmøgede og öaloscher paa Fødderne. Om Halsen havde han et hvidt Silketørklæde og under den venstre Arm Paraply. Han bar Briller og høj Hat, og han ludede lidt forover med Overkroppen.

Hun var slank og bøjelig — lang i Benene og kælen i Livet. Hendes Hat laa næsten paa hans Skulder.

--De talte om Harmonien i

Naturen og Livets Herlighed; de talte om deres egen store Kærlighed.

Engang imellem stod de stille; hun rettede paa sin Hat, og de kyssedes, langt og inderligt. Saa gik de videre ad den vaade Vej.

. Ovre fra Skoven lød Fugletriller. Hun mente, det var en Nattergal; han troede det ikke. De talte om Fuglenes Lovsang, og de misundte de smaa fjerede Væsener det dejlige Liv i Træernes Kroner.

De talte om Fuglenes Lykke og deres egen Glæde ved at elske hinanden.83

Det var en vidunderlig Sommeraften, med Luft saa blød, saa frisk som unge Læbers Kys.

Til Venstre for Vejen laa et lille straatækt Hus, gammelt og skrøbeligt; gennem de smaa Ruder skinnede et dæmpet Lys.

De stod stille og saa paa det lille Hus. De syntes, det laa saa poetisk, saa yndigt dér, midt i den herlige Natur. Netop dets Skrøbelighed gav det en egen Skønhed, noget æventyrligt og dragende.

De talte om, hvor skønt det maatte være at bo dér, fredeligt og hyggeligt, fjærnt fra Livets Kamp og Møje; de priste de lykkelige Beboere og de drømte deres egen Kærligheds Rede dér.

Det lille Hus' Fortryllelse fulgte dem langt paa Vej, og de blev ved at vende sig om, saalænge de mellem Træer og Buske kunde skimte det milde Lys fra Ruderne.

Der kom en gammel krumbøjet,

Kone med en Sæk paa Ryggen.

6»84

De saå venligt paa hende, og den ene hviskede til den anden, at det var vist den lille smukke Hyttes Ejer-inde. Og da de gik forbi hende, sagde de, begge paa éngang, uden at det var aftalt, med hjærtelig Klang i Stemmen: „Gudsfred og Godaften!"

De blev staaende og saa efter hende, mens de trykkede sig tæt op til hinanden, og de talte om, hvor glad Børnene vilde modtage den gamle, naar hun nu kom hjem, og hvordan de alle siden vilde samles om den dampende Nadver. Og de talte om, hvor gærne de vilde sidde hos og nyde de andres Lykke, mens de selv var saa usigelig glade ved at være sammen.

De gik videre og nærmede sig Skoven.

Dér stod ved Ledet to Børn, en Dreng og en Pige, Ugeoverfor hinanden ; 6—7 Aar var de, og de holdt hinanden om Halsen, og deres Ansigter gik i ét.

De to Kærestefolk saå smilende paa hinanden, og de sagde, at disse to Børn,85

der kyssedes, var just Sommeraftenens Poesi legemliggjort.

De nænnede knap at forstyrre de smaa, de listede sig frem i Vejens Græskant, ganske lydløst, saa de, uden at være opdagede, kom helt hen til Børnene, der stadig stod med Mund ved Mund. Han havde allerede lagt sin Haand paa den lille Piges Hoved og vilde sige et Par kælende Ord til det overraskede Barn, da han pludselig standsede og med Hast drog sin Kæreste bort.

Han gik hurtigt og forstemt, og hun spurgte med Bekymring, hvad ham fattedes.

Der var mørkt i Skoven, saa stille og højtideligt. Da sagde han, og hans Stemme lød bedrøvet:

„Du kan tænke Dig — de kyssedes ikke. Hun slikkede bare paa et Stykke Brystsukker, som han havde i Munden."EN BRYLLUPSAFTEN.

Lystspil i én Akt.Personerne.

Johan Klara

Marie, i Tjeneste hos Brudeparret.

Brudeparret.Et nyt og velhavende møbleret Værelse, stærkt oplyst med Lys og Lamper. Rundt om Blomster. 1 en Krog en Bunke Pakker. Dor i Baggrunden. To Døre til Højre, to til Venstre.

lste Scene.

Pigen lukker Døren i Baggrunden op. Brudeparret kommer ind med Overtøjet paa.

Johan

(til Pigen).

Tak — saa kan De godt gaa i Seng. Pigen

(ved Døren).

Der er ikke noget, Fruen ønsker? Klaka.

Nej Tak.

Pigen.

Herren og Fruen ønsker ikke en Kop The?90

Johan.

Nej — vi skal ikke ha'e The. De kan godt gaa.

Piuen. Vandet koger ellers.

Johan. Lad det koge ad hede —

Klaka.

Hm!

Johan.

Nej Tak, De skal ingen Ulejlighed

have.

Pigen.

Der er altsaa slet ikke noget, jeg kan hjælpe Herskabet med?

Johan.

Nej.

Pigen.

Ja saa vil jeg ønske Herren og Fruen Godnat!91 Johan.

Godnat.

Klara.

Godnat min Ven. (Pig=" g««-)

2den Scene.

Klara. Johan. De har faaet Overtøjet af. Fremme paa Scenen.

Klaka.

Tror Du ogsaa, det var rigtigt?

Johan. Hvad for noget?

Klaka.

At sige nej til Theen. Hvad maa hun tænke?

Johan.

Hvad hun maa tænke! At vi helst vil være i Fred den første Aften i vort nye Hjem, som Du slet ikke har sét Dig om i endnu.92

Klaka

(vender sig om).

Aa ja Du, hvor her er festligt. Det er hende, der har ordnet alt dette. Hun er vist en rigtig skikkelig Pige.

Johan.

Ja, din Mo'r har jo valgt hende, og din Mo'r er Specialist i Pigefaget.

Klaba.

Hvad mener Du min egen Ven? Er Du ondskabsfuld?

Johan.

Mod din Mo'r — nej Du, det kunde aldrig falde mig ind!

KLABA.

Det skulde Du ogsaa nødig. For saa løber jeg straks.

Johan

(griber hende).

Nej! . . . Jeg kender saamæn ikke en eneste saa fortræffelig Kone som din Mo'r.103

Klara.

Der er heller aldrig nogen, som . har forkælet mig saameget som hun. Saa pas paa, jeg ikke fortryder, at jeg har giftet mig med Dig! — — Det er naturligvis ogsaa Mo'r, som har sagt til Pigen om Theen. Mo'r vilde ikke sove roligt, om hun tænkte, at jeg maatte undvære min Aftenthe med Sandkage.

Johan.

Og nu maa Du nøjes med mig!

(Vil kysse hende.)

Klara

(bort fra ham).

Nej nej ! ikke kysse mig. (Ser paa ham.i Jeg tør ikke.

Johan

(efter hende).

Tør Du ikke kysse mig? Det var nyt! Ki,ara

(baglæns vigende1.

Ja, før — da vi var forlovede. Men nu. . .94 Johan

(griber efter hende).

Nu skulde Du kysse mig meget mer. Klara

(afværgende).

Nej, gaa din Vej — Jeg tør ikke. Jeg kender Dig ikke. Du sér saa skummel ud.

Johan

(som før).

Og Du sér saa yndig ud. — Klara', er Du bange for mig?

Klara.

Nej, nej, bliv staaende. Ganske roligt. (Betragter ham nøje.) Jeg maa vænne

mig til Dig . . (Han vil fange hende.) Hvis

Du rører mig, skriger jeg! .... (Sér stadig paa ham.) . . Saa, smil saa! . . . Sé, nu er Du rar! (ind tü ham.) Kys mig saa!

Johan

(drager hende med sig).

Min søde lille Kone! . . . Kom lad

OS sætte os. lE>e setter sig i Sofaen.)95

Klara

(efter en Pause).

Nu danser de andre . .!

Johan. Og din Mo'r græder!

Klara

(advarende).

Johan!

Johan.

Jamen véd Du, hvad hun sagde til mig, da hun kyssede mig ved Vognen?

Klaba.

Hun sagde vel, at Du skulde være elskværdig mod mig; aldrig drille mig; altid forkæle mig.

Johan.

Hun sagde: „Mit arme ulykkelige Barn!" — Det ulykkelige Barn var Bu, og Je9 var Forbryderen. Det er egenlig en aparte Maade, hvorpaa Svigermødre er venlige mod deres Døtres Mænd!96

Klara.

Det maa saamæn heller ikke være hyggeligt at betro sine pæne rare Døtre til saadanne væmmelige Mandfolk!

Johan.

Er jeg saa væmmelig?

Klaka.

Nej, Du er meget sød.

Pause.

Johan.

Hvor det er dejligt at sidde saadan — mens der er ganske stille i Huset, ingen til at forstyrre os; min egen elskede Klara — vi to, ganske alene . . .

3die Scene.

Pigen fra Baggrunden. De to flytter sig hurtig fra hinanden.

Johan.

Saa for —97

Pigen.

Jeg be'r Herren og Fruen meget undskylde; men der var noget, jeg endelig skulde sige Fruen.

Klara.

Saa, hvad var det, min Ven?

PlGKN.

Jo, Fruen sa'e, at jeg ikke maatte gaa i Seng, før jeg havde givet Herren og Fruen en Kop The.

Johan.

Hvad for en Frue?

Pigen.

Fruens Fru Mo'r.

Johan.

Hvad Fanden bryder De Dem om, hvad hun siger!

Klara

(strængt til ham).

Johan — Du forglemmer Dig. (Til Pigen, venligt.) Naa, saa min Mo'r sagde

798

altsaa til Dem, at De skulde give os The. Det er fuldkommen rigtigt af Dem, at De husker, hvad min Mo'r har paalagt Dem. Det er meget smukt af Dem, at De er saa pligtopfyldende. Men hverken min Mand eller jeg har Lyst til The, og Klokken er nu saamange, at De kan trænge til at komme til Sengs.

Johan.

Ja, og hvis De saa kunde være saa venlig —

Klara

(indtrængende til haml.

Du tillader maaske, at jeg giver Pigen Besked. (Til Pigen, stadig venligt.) De kan altsaa godt gaa nu; men De véd, at jeg sætter megen Pris paa, at De retter Dem efter de Vink, min Mo'r har givet Dem.

Pigen.

Jeg siger Fruen saa mange Tak. Men jeg er saamæn saa lysvaagen, saa hvis der var et eller andet — —99

Klaba.

Nej, De kan roligt gaa i Seng. Der er slet ingenting.

Pigen.

Ja, saa be'r jeg Fruen undskylde og ønsker Herren og Fruen Godnat.

Klara

(venlig).

Godnat.

Johan

(arrig).

Godnat.

Pigen

(i Døren).

Godnat.

4de Scene.

Klam. Johix.

Johan

(op og ned ad Gulvet).

Det er vist en rar Pige! Klara

(i Sofaen).

Ja, jeg synes, det lader til at være en rigtig fortræffelig Pige.

5*100

Johan

(imod hende).

Hende faar vi vist megen Fornøjelse af.

Klara.

Man har ikke Piger for at have Fornøjelse af dem. Man har dem til at gøre Nytte.

Johan.

Det er en rar Maade, hun er begyndt paa. '

Klara

(drillende).

Hvad mener Du?

Johan.

Jeg mener, at hun kom Pokkers til Ulejlighed før.

Klara

(som før).

Hvordan min Yen?

Johan.

Aa — det véd Du godt. Jeg mener, at nu sad vi netop saa hyggeligt, og saa kom den Oldenborre og forstyrrede os.101

Klara

(som før).

Mig forstyrrede hun ikke.

Johan.

Vil Du dermed sige, at Du ikke bryder Dig om at være alene med mig?

Klara.

Aa nej. Men jeg havde ingen særlig Anledning til at ville være alene med Dig netop dengang.

Johan.

Jeg skulde mene, det er Anledning nok, at det er vores Bryllupsaften.

Klara

(naiv).

Plejer man saa at være alene?

Johan

(utaalmodig, spydigt.

Man skulde tro, Du var født igaar.

Klara

(leende, drilsk).

Nej, — men jeg er bleven gift idag. Og det er første Gang, saa jeg har ingen Erfaring.102

Johan

(standser foran hende).

Klara — hvorfor driller Du mig?

Klaba

(smilende).

Jeg driller Dig ikke.

Johan,

Jo, Du gør. Du piner og plager mig . . . Før var Du god og sød, og nu ... nu er Du kold og ligegyldig.

Klaba.

Du er saa ophidset Johan. Du er virkelig urimelig. Du farer op og bliver ubehagelig, fordi den stakkels Pige ganske uskyldigt kommer ind og spørger om et eller andet ... Du forglemmer Dig til den Grad ligeoverfor Pigen, at Du (alvorlig) ikke blot omtaler min Mo'r paa en (™ rdig> mildest talt hensynsløs Maade; men Du er endogsaa lige ved at kompromittere mig.

Johan.

Kompromittere Dig ? Hvad mener Du?103

Klara.

Jeg mener, at din Vrede over, at Pigen kom, maatte give hende nogle højst aparte Ideer om, hvad her foregik.

Johan.

Aa — hun er vel ikke saa stor en Idiot, at hun ikke forstaar, at Nygifte helst vil være alene.

Klara

(fornem).

Jamen jeg vil ikke, at hun skal tro, jeg helst vil være alene med Dig. Jeg finder det højst upassende.

Johan.

Aa, siden Du har giftet Dig med mig —

Klara.

Hvem siger Dig, at jeg har giftet mig for at være alene med Dig? Hvem siger Dig, at jeg ikke har giftet mig netop for at være sammen med saamange som muligt!104 Johan.

Saa burde Du have ladet være med at gifte Dig.

Klara.

Hvorfor? Naar jeg nu havde Lyst? Johan.

Det var rigtigt venligt mod mig.

Pause. Hun i Sofaen. Han paa en Stol langt borte.

Johan.

Klara!

Klara.

Ja.

Johan

(en Stol nærmere).

Synes Du, dette her er morsomt? Klara.

Nej.

Pause.

Johan

(en Stol nærmere).

Klara?105

Klara.

Ja.

Johan

(paa Sofaen).

Det er ikke værd at tale om, hvem der har Skylden.

Klara

. (overbevist).

Jo, Du har Skylden.

Johan

(smilende).

Du synes slet ikke, at Du ogsaa har lidt Skyld?

Klara

(bestemt, men behageligt).

Nej.

Johan.

Naa ja ja. Saa siger vi, det er mig. Klara.

Nej, vi siger det ikke blot. Vi mener det ogsaa.106

Johan

(ømt; tager hende om Livet).

Ja, saa mener vi, at det er mig ganske alene (smilen der har Skylden.

Klara

(forsigtig).

Nej, lad mig se paa Dig . . . Jeg kan ikke lide, Du smiler.

Johan

Jeg er alvorlig som en Bibel.

Klaka.

Nej . . . jeg kan se paa Dig, at Du lér under Flippen. Det er meget ugalant at gøre Nar af sin Kone.

Johan.

Det gør jeg heller ikke. Men jeg tænker paa Misdæderen — den eneste skyldige, vores fiffige Husnisse.

Klara.

Som nu sover de uskyldiges Søvn.107

johax

(tet op til hende, sagte).

Ja, Klokken er mange.

Klaba

(kælen).

Du er bestemt søvnig?

Johan.

Synes Du, jeg sér ud til det? Klaba

(som far).

Løft mig op, Du. (Hun strækker Armene

frem.) Jeg vil se Lejligheden.

Johan

(rejser sig, uger hende i Hænderne).

Du er vist selv træt . . saa tung Du er.

Klaba

(oprejst).

Jeg er bare doven. (Tager ham under Arman.)

Johan.

Skal vi aabne Pakker iaften?108

Klaka.

Nej, lad os gemme de Visitkort-skaale og Biscuitfigurer til imorgen. Iaften vil vi blot se paa Lejligheden —

so, hvordan vi Skal bo. (De spadserer rundt.)

Dette er altsaa Dagligstuen ?

Johan.

Ja, lige ved Entreen. Aaben for alle Vinde og Husets Venner.

Klara.

Meget fin, meget nydelig. Men lidt stiv. Jeg kunde lide nogle Møbler paa skraa — skal vi vælte lidt Stole hulter til bulter?

Johan.

Nej — i Dagligstuen maa man holde paa Værdigheden. Det er Paradepindene for de fremmede Fugle.

Klara

(med Ryggen mod Publiknm).

Saa vil vi her til Venstre.109

Johan

(trekker hende med sig).

Nej, først til Højre. (Tager en Armstage fra Klaveret og aabner Døren til Højre i Forgrunden.)

Klaba

(kryber sammen ved hans Arm).

Spisestuen? Hu ha. Det var koldt.

Johan.

Har Du nogensinde hørt, at der var varmt i en Spisestue? — Som Du sér, alt i den mest passende umagelige Stil: haarde Egetræsstole med Knaster i Ryggen. Plads til 12, og naar det er Familie og gode Venner, hvis Knæer man ikke generer sig for, saa 15.

Klaba.

Vi vil aldrig se andre end gode Venner.

Johan

(kysser hende).

Helst slet ingen.

Klaka.

Vi gaar videre.110

Johan

(aabnende Døren til Højre i Baggr.).

Dette er mit Værelse — i al Tarvelighed. Dør til Spisestuen for at lette Fodringen og egen Indgang fra Entréen.

Klara

(bestemt).

Det synes jeg ikke om. Johan.

Værelset?

Klara

Nej; men det med egen Indgang. Det passer sig ikke for en Ægtemand.

Johan. En saa dydig Ægtemand.

Klara.

Pyt! . . Nej, den Dør lukker jeg af. Du kan gaa gennem Dagligstuen.

Johan.

Jeg holder ikke saa meget af det — ligeoverfor — — fremmede.111

Kl ae a.

Aa — vi siger, det er for Kuldens Skyld. En Ægtemand har altid Gigt. Ja — lad os saa gaa til Venstre, min Ven.

Johan

(fører hende over til Døren i Baggr. til Venstre).

Først et Kys! (Kysser.) Saa aabner vi for Fruens Gemak.

Klaka.

Hvor henrivende, hvor lækkert! Johan.

Blødt altsammen, som vi haaber dit Regimente vil blive. Blødt som dine

smaa Hænder (stryger hendes Haand, der ligger i

hans Arm)-—— naar Kløerne ikke er

fremme.

Kl aha.

Men de kommer aldrig frem for Alvor, aldrig uden Du driller dem til

det . . . (Peger paa den sidste Dør; kelen.) Og Saa

Døren dér, Johan?112

Johan

(fører hende derhen).

Til det helligste hellige (aabner deni, hvorind kun Du og jeg maa træde.

Kt-aba

(kigger nysgerrig).

Der er saa mørkt — Du holder Lyset galt.

Johan

(lægger sin Arm om hendes Liv).

Kom, saa tænder vi derinde . . . (Hvisker.) Min egen lille Kone!

Klara

(op til ham ; sagte).

Johan! Jeg elsker Dig. fflan vil fare

hende ind.)

5te Scene.

I samme Øjeblik smækker Pigkn Døren i Baggrunden op. De farer fra hinanden; hun med et lille Hvin.

Pigen.

Jeg beder tusind Gange om Forladelse.113 Johan.

Bevares — ingen Aarsag. (Ta ku™). Var det rigtigt?

Pigen

(sér først paa den ene; saa paa den anden).

Jeg kommer maaske til Ulejlighed? Johan

Paa ingen Maade, min Ven. (T;i Klara.) Er jeg ikke flink? ("ni Pigen.) Hvad vil De saa?

Pigen.

Det var ikke andet end som — Johan

(til Klara).

Dér kan Du høre. Det var ikke andet end som . . . . (Til Pigen.) Jamen saa er der jo ikke noget i Vejen?

Pigen.

Ja, det var bare det, at jeg kom til at huske paa, at Pruen . . .

Klara

(fornem).

Hvad for en Frue?114

Pigen.

Fruens Fru Mo'r.

Klaba

(irriteret).

De skal aldeles ikke biyde Dem om, hvad Besked De faar af andre end mig.

Johan

(tnekker hende i Kjolen; sagte).

Klara, husk det er din Moder! (Til Pigen.) Naa, lille Yen, hvad var det saa med min Svigermoder?

Pigen.

Jo, den gamle Frue sa'e, at den unge Frue endelig ikke maatte gaa i Seng, før Fruen havde drukket en Kop The, for det havde Fruen altid plejet van i Fruens Hjem. Og saa var det, da jeg stod og klædte mig af, saa huskede jeg, at det havde jeg rent glemt, og at Fruen havde sagt, at jeg endelig ikke maatte glemme at huske, hvad Fruens Fru Mo'r havde sagt til mig, og saa sprang jeg herind for at115

spørge Fruen, om Fruen dog ikke syntes, det var bedst, jeg alligevel lavede en Kop The.

KTjABA

(som før).

Har jeg ikke sagt Dem, at jeg ikke vilde have den The?

Pigen.

Jo, men jeg tænkte — — Klaba

(opbragt).

De skal aldeles ikke tænke! Johan

(til sin Kone, sagte).

Du forivrer Dig, Klara! (Til Pigen, venligt, men indtrængende.) De har maaske nu forstaaet, at vi ikke ønsker, De skal have Ulejlighed med at låve The. Hverken Fruen eller jeg trænger til nogetsomhelst. Vi takker Dem for Deres Betænksomhed, men beder Dem bare gøre os den Tjeneste at gaa i Seng.

5*116

Pigen.

Ja, hvis Herren og Fruen altsaa ikke ønsker . .

Klaka

(kort).

Vi ønsker, at De skal gaa.

pxgen.

Saa mener maaske Fruen, at det er unødvendigt at lade Vandet koge længer . . .?

Klaba

(til Johan).

Hører Du, Johan, det koger endnu?

Johan

(til Pigen).

De kan uden Samvittighedsnag lade det gaa af Kog.

Pigen.

Ja, saa tillader maaske Fruen, at jeg gaar i Seng?

Klaba

(spydig).

Jo, De maa gærne.117

Johan.

Og saa skal De have Tak for iaften, lille Ven! — Hvad hedder De forresten, flinke Pige?

Pigen.

Jeg hedder Marie, men mit sidste Herskab kaldte mig for Stine, for Fruen dér hed ogsaa Marie, saa hvis Herren og Fruen ønsker ....

Johan.

Nej, lad os holde os til Deres Kristennavn . . . Godnat Marie.

Pigen

(i Døren >.

Godnat Herre. Godnat Frue.

Klaba

(gnaven).

Godnat. (Pigen gaar.)

6te Scene.

Klaxa. Johan

Johan

(lir).118

Klara

(sætter sig paa en Stol i Forgrunden).

Hvad lér Du af?

Johan

(lir).

Hun er mageløs morsom.

Klara. Mig keder hun.

Johan.

Synes Du ikke, det er komisk? Klara.

Jeg synes, oprigtig talt, det er højst irriterende.

Johan.

Man kan mærke det paa Dig . . .

Herregud, Klara, (sætter sig ved Siden at hende)

skal vi dog ikke for én Gang, for vor Bryllupsaftens Skyld, prøve paa begge at se det lidt humoristisk. Tør var det mig, der var gnaven . . . lille Klara, vær nu frommere end jeg! . . . (Huntier

fremdeles, vender Hovedet bort fra ham.) . . , Ko in,119

saa gaar vi ind og sér paa Helligdommen . . . Du fik den jo slet ikke at se før.

Klara

(med bortvendt Ansigt; mnt).

Nej, jeg vil ikke.

Johan.

Vil Du da blive siddende her hele — Tiden?

Klara

(som før).

Jeg véd ikke, hvad jeg vil. <T»g«

Lommetørklædet for Øjnene.) Jeg er Saa ulykkelig.

Johan

(ømt).

Du græder jo, Klara? (Hun hulker.) Nej, Du maa ikke græde, hører Du!

Klara

(med Graad i Stemmen).

Aa — jeg er vist meget uelskværdig! Det véd jeg godt! Men jeg (smiler til ham) kan ikke gøre for det,120

Johan

(som før).

Du er aldeles ikke uelskværdig —

Klara.

Aa jo! — Du er ked af mig, og jeg forstaar det saa godt.

Johan.

Lille Klara dog!

Klara.

Det maa heller ikke være morsomt at faa en Kone, som er saa utaalelig som jeg . . . Men jeg var saa nervøs ... og saa kom den dumme Pige og tog alt Humøret fra mig . . . Aa, jeg har hele Dagen været saadan, at blot et Ord kunde faa mig til at græde . . . Jeg har ikke været mig selv ... Er Du vred paa mig, Johan?

Johan.

Nej vist ikke. Hvor kan Du tro! Jeg forstaar det jo altsammen saa godt!

j121

Klaba

(smilende, lidt flov).

Og saa bliver jeg saa grim, naar jeg græder--

Johan.

Du er altid smuk, altid yndig. Du har aldrig været smukkere.

Klara

(rejser sig, ban bolder endnu hendes Haand).

Nej, véd Du nu hvad Johan! Det er ved" Gud for galt. Saa dum er jeg heller ikke, at Du kan bilde mig det ind . . . Har Du et Spejl?

Johan

(rejser sig og henter et lille Haandspejl fra Bordet).

Yærs'go.

Klaba

(spejler sig; peger ind i Spejlet; Johan staar bagved hende)

Vil Du behage at se! Sikken et Uglebillede! (Gnider øjnene; iér.) Naa!

Johan.

Ja, det var rigtignok en Forbedring. Hvor det er rart at se Dig i godt Humør igen.122

Klaba

{legger sin Arm om hans Hals. Hvisker).

Hölder Du saa af mig? Men rigtig meget, ikke blot saadan en lillebitte Smule?

Johan.

Jeg elsker Dig!

Klara

(indsmigrende).

Ogsaa naar jeg er gnaven . . ogsaa naar jeg er urimelig?

Johan.

Altid og altid lige højt!

Klara

(rask).

Saa tænker vi ikke mere paa Marie — — eller var det Stine, hun hed?

Johan.

Nej, det var Marie. Tror Du nu ogsaa, hun er gaaet i Seng?123

Klaba

(sætter sig).

Hør Du! Det er ligefrem uhyggeligt med det Menneske! Hun kommer farende som en ond Aand.

Johan

(sætter sig hos hende).

Hun er et rent Spøgelse! Klaba.

Jeg vil sige Dig — jeg er bange! Johan.

For at hun skal gøre Ulykker med Ild og Vand?

Klara.

Nej, men hun lurer bestemt! Johan.

Tror Du?

Klaka

(lytter mod Døren).

Tys! Kan Du høre? — Var der ikke nogen, som gik paa Gangen?124

Johan.

Du kan tro, hun drikker selv Theen ? Klara

(rejser sig).

Vent lidt. Jeg vil se efter ved Døren. Man kan aldrig være sikker paa saadant et fremmed Menneske! (Hun gaar hen mod Døren.)

Johan

(siddende).

Pas paa, hun ikke æder Dig! Klaba

(vender sig).

Kom med Johan. Jeg tør ikke alene!

De lister sig sammen hen til Døren paa Taaspidserne. Hun foran. Ved Døren standser de et Øjeblik og lytter.

Klara. Er der nogen?

Johan. Jeg synes, det rasler.

Klaba.

Hu ha!.. Nu frisk Mod, Johan!. En, to, tre, og saa siger vi: bum!125

Johan

(sagte, langsomt).

E-n!

Kr,ara

(som han).

T-o!

Johan

(hurtigt).

Tre!

Brog r

(mens hun støder Døren op).

Bum!!

7de Scene.

Pigen i Døren, med Thebakken. Et Øjeblik stumt Spil.

Pigen

(frem).

Gud hvor Herren og Fruen giorde mig bange! Jeg havde saamæn nær •tabt Theen.

Klara og Johan

(ndhrvdcndc).

Theen!!

De ser paa hinanden og lér.126

Pigen

(setter Thebakken paa Bordet).

Ja, Fruen maa ikke være vred. Men da jeg kom ud i Køkkenet, stod Vandet og kogte saa dejligt! Og saa tænkte jeg, at det var ved Gud Synd, at Fruen ikke skulde ha'e det, som Fruen plejede van, da Fruen var hjemme. Og det var jo ikke nogen Ulejlighed for mig at tale om, for det stod jo altsammen lige parat.

Johan.

Det er vist en ualmindelig flink Pige, Marie?

plgbn.

Ja, Herren og Fruen skal se, De bliver nok tilfreds med mig. Man faar det saamæn akkurat med mig, som man vil ha'e det.

Klara.

Ja, det mærker man straks. Men nu da vi har faaet Theen, Marie, saa har De vel ikke noget imod at gaa til Sengs ?127

Pigen.

Nej — hvis der ikke var mere Fruen ønskede, for ellers —?

Klaka.

Nej tusind Tak! Nu har vi jo faaet alt, hvad vi vilde.

Pigen.

Ja, saa vil jeg bare ønske Herren og Fruen Godnat.

Begge

(leende).

Godnat!

8de Scene.

Klara. Johan. De staar stille overfor hinanden. Brister saa begge i Latter.

Klara

(pegende paa Thebakken).

Ja, jeg véd ikke, om Du synes —? Nu da vi har Theen . .

Johan.

Ja, lad os da saa i Herrens Navn drikke den!

Tæppet falder hurtigt.I MEDAILLONFORMAT.

(10 Billeder.)Foraarssol.

D en gamle Dame laa for Døden. Langsomt sivede Kræfterne bort som Vin af en sprukken Flaske.

Hun laa i Soveværelset, hvor Sengen stod frem midt fra Væggen, med et Natbord med Medikamenter ved Siden. Falmet-grønne Gardiner var trukne for Vinduet, heftede sammen med en Naal. Lige for Sengen stod en Dør aaben paa Klem ind til en anden Stue, hvorfra hørtes en dæmpet Hvisken.

Hun laa lille og sammenskrumpet i den store Seng, Hovedet hvilede tungt tilbage, faldende ned fra en tynd Hals. Næsen tegnede sig i det farveløse Ansigt

9*132

lang og skarp ned mod Munden med den fremstaaende Underlæbe, alt Kindernes Kød var muskelslapt sunket ind i Hulningerne. Øjnene laa dybt med lukkede Laag.

Udenfor straalede Foraaret med blank Himmel og stærk Sol. Gennem de grønne Gardiner skinnede solrøde Teglsten og en Stump hvidblaa Himmel. Solen gled langsomt forbi Vinduet, indtil den naaede den trekantede Aabning ovenfor Gardinernes Sammenheftning.

I skraa Lysstrimer skar den ind herigennem, ind over de gule Sengestolper, hen over Lagenet, lige ind i Ansigtet paa den Døende. Hun bevægede Underlæben, Øjenlaagene aabnede sig en Sprække, men faldt straks vibrerende

sammen.

Solen kildrede hen over Mundens Dun, som den forgyldte, ind mod Næseboernes følsomme Vægge.

Hun kæmpede magtesløs mod Solen; Læberne aabnedes for at tale, hun kunde ingen*' Lyd faa frem.133

Inde fra den anden Stue hviskede en Stemme: „De skal ikke gaa derind; hun sover vist."

Under Dynen bevægedes hendes Arme svagt, hun kunde ikke faa dem op. Solen gik hen over den venstre Kind, listede Straaler ind i Øret, saa det fik et blegt, rødligt Skær, strejfede Haaret, der uordnet flød paa Hovedpuden.

Hele Ansigtet sitrede, Hovedet løftedes med uhyre Anstrængelse en Smule fra Lejet, men faldt straks tilbage i Sollyset.

I hver Øjenkrog piblede en stor tung Taare frem og blev hængende i Øjenhaarene.

Da med ét gik der en Skælven gennem hele den Syges Legeme, det krummede sig op, Øjnene aabnedes vidt, og tungt med en Hallen faldt hun ned paa Siden, med Ansigtet bort fra Solen. Blot Baghovedet i Lys.

— — — De kom hurtigt fra den anden Stue, Søsteren og en gammel Tjenestepige.134

„Hun er død", sagde Pigen. Det har været en let Død."

„En velsignet Død" — sagde Søsteren, der laa foran Sengen — „og se, hvor Solen har skinnet venligt ind til hende lige til det sidste."Ung Pige.

De var under en af Dansene gaaet ud i Pergolaen for at trække frisk Luft.

Hun kom i sin glatte hvide Silkekjole, Haaret bundet op med et lyse-blaat Atlaskesbaand, prunkløs og ny-konfirmeret slank, med nedslaaet Blik, hvilende støttet til hans Arm.

Han var høj og blond, meget korrekt, lille Overskæg, sparsomt Forhaar, nærsynede Øjne bag Guldlorgnetter.

De gik lidt frem og tilbage Arm i Arm.

Han talte om Selskabet deroppe, gjorde Nar af en og anden — hun svarte med ja og nej.136

Saa satte de sig paa en Bænk mellem et Par Gummitræer.

Der var saa stille i den lange Gang. Kun inde fra Restaurationen hørte man Borddækningen klirre.

Og Samtalen gik i Staa, han sad med bøjet Hoved, ligesom lidt ængstelig med den venstre Haand stemmet mod Sofaens Sæde.

Pin og nydelig tegnede hendes Profil sig . . .

Hans Haand strejfede hendes. Hun rørte sig ikke. Saa tog han den helt.

Hun bøjede blot sit Hoved lidt dybere. Saa gled en Arm læmpelig bag hendes Ryg, sluttende fast om hende.

Tavsheden ligesom drev dem sammen; hans Hoved kom tættere og tættere ind mod hendes og ganske tæt ved hendes Øre hviskede han:

„Maa jeg kysse Dem?"

I det samme stod hun rank op; Blodet var steget hende i Kinderne.137

Og med let rystende Stemme sagde

hun:

„Hvor tør De tale saadan til mig? Saadant noget siger man ikke til en ung Pige."Kanariefuglen.

Kanariefuglen havde sovet for aabent Vindue en Vinternat.

Da den unge Frøken næste Morgen kom for at sige „pippip" til den, laa den i en Krog af Buret og rystede.

Den unge Dame brast i Graad og sagde fortvivlet, at hun var en Morder.

Hun turde ikke se paa Pip, for hun syntes, at den saå bebrejdende paa hende.

Hendes Moder gik ud og ind, i Færd med at dække Bord. Datteren stod henne ved Vinduet og græd — stærkere og stærkere, thi hver Gang Moderen kom ind, sagde denne: „Nu139

kan Du have det saa godt, Flora. Nu døer Pip og Du er Skyld deri. Troer Du, Du kan sove inat?"

Da kom Studenten, som var Mediciner og Husets Pensionær.

Han talte opmuntrende Ord til den unge Pige og bad hende hente Sukkervand. Saa tog han Pip i sin varme Haand og hældte Vand i Næbet, og Pip blev saa forskrækket over Vandet, at den spjættede livligt med Vingerne.

„Dér kan De se" sagde han til Mora, og Flora smilede til ham gennem Taarer.

Og mens Moderen gik ud og ind, stod de henne ved Vinduet og puslede om Pip, men naar Fruen var borte, kom de hinanden meget nær.

Hver Gang nu Moderen kom ind, sagde hun: „Gud ske Lov for Hr. Holmer. Vær Du glad for ham, Flora!"

Pip laa i Floras Haand, og Holmer bøjede sig ned over den. Det kom saa naturligt, da han — en Gang Fruen var ude — lagde sin Haand udenom hendes,140

blødt og varsomt som for at give Pip mere Varme. Tilfældig mødtes deres Øjne; og uvilkaarligt trykkede hans Haand fastere om hendes. Men med ét rev hun sin Haand løs. Pip havde givet ligesom et lille Gisp.

Næbbet stod vidt aabnet, og Øjnene stirrede mat som duggede Stenkulsperler. Saa faldt den sammen, strakte Benene lige ret bagud og blev stiv.

Plove, uden Ord stod de og saa først paa den døde Fugl, saa paa hinanden.

I det samme kom Moderen ind med Terrinen.

„Staar De dér endnu, Hr. Holmer! Véd Du, Flora — jeg tænker paa, hvor Hr. Holmer vilde være yndig ved et Sygeleje'"Fer Ballet.

H an var kommen for at hente sin Kusine til Bal. Pigen bad ham gaa ind i Dagligstuen og vente: Pruen var ude og Frøkenen var ikke færdig.

Han slog Portiéren til Side og saå i den halvmørke Stue sin Kusine staa henne ved Sybordet, med Ryggen mod ham og i lang Frisérkaabe.

Han gik lydløst hen over det bløde Tæppe og først da han var lige bag hende, sagde han: „Godaften Agnes!"

Med et Hvin foer hun sammen, holdt Hænderne for Ansigtet og styrtede bort. . . .142

Paa Sybordet fandt han en lang lyserød Handske med en løs Enap og en Synaal — glemt ved den ilsomme Flngt.

Han tog Sagerne, gik hen til Kusinens Værelse og bankede paa.

„Hvem er det?" lød det forskrækket derinde fra.

„Jeg vilde blot give Dig din Handske. Du glemte den før."

To Fingerspidser viste sig i den paa mindste Klem aabnede Dør og tog Handsken.

Saa gik han en halv Times Tid og ventede. Endelig blev Døren smækket op paa vid Gab af en Pige, der holdt en Armstage, og høj og elegant brusede den unge Dame ind, i langslæbet lyserød Silkekjole. Men fra Korsetlivets låve faste Hylster skød Busten sig fri og skinnende, og oppe ved Skuldrene skar de snævert sluttende Ærmer, smalle som Bændler, Polder i de fyldige Arme. Den opvartende Pige løftede Kandelabren143

højt, for at Pragten ret knnde fremhæves.

Han stod et Øjeblik blændet overfor denne lysomstraalede kvindelige Aabenbaring i det mørke Værelse.

Saa rakte hun ham glad og sejrbevidst sin behandskede Haand og spurgte smilende:

„Naa, hvad siger Du saa?"

„Pragtfuld."

Hun gik hen foran det forgyldte Pillespejl og bad ham hjælpe hende med det lange Brokadesoverkast.

Han stod bagved, med Slaget løftet kun halvt op, mens Pigen lyste. I Spejlet mødtes deres Øjne, og, tøvende med at tildække hendes smukke Legeme, spurgte han: „Siig mig, Agnes, hvorfor flygtede Du egenlig før?"

„Hvorfor? Men Emil — jeg havde jo ingen Klæder paa."

Uvilkaarlig faldt hans Blik i det samme paa en lille Skønhedsplet, som vuggede sig op og ned i Brystets144

Sænkning. Hun fangede Blikket og, pludselig utaalmodig, sagde hun, idet hun tog Hænderne op mod Skuldrene: „Men saa giv mig dog mit Overstykke, Emil!"

Og hurtigt, gik hun ud i Entréen.Offer og Accidenser.

Amtsfuldmægtigen havde en lille Stump Have med et Jordbærbed, der saa godt som aldrig gav Frugt.

Men en Sommer, da der var en Varme og Frugtbarhed, som intet kunde modstaa, spættedes Jordbærbedet med smaa røde Bær; ganske vist meget smaa Bær, men alligevel — Jordbær var det.

Amtsfuldmægtigens to Smaadrenge var henrykte. Hver Dag var de Snese Gange nede for at se, om Bærrene snart var rigtig røde, indtil endelig en hed Solformiddag Fruen sendte dem ned for at plukke. De fik hver en lille

10146

Spaankurv og mange Formaninger om ikke at spise af Bærrene. Det var ellers fristende nok, men — da de ikke var ældre end at de endnu var artige, nøjedes de med at glæde sig til Middagen og arbejdede ihærdigt. Ikke det mindste forkrøblede Bær undgik deres Opmærksomhed; og da hver Plante var gennemsøgt, hvert Blad vendt, bragte de i Triumf den ene lille Spaankurv helt fyldt op til Moderen.

Hun gik ned i Haven, tog et Par store Blade og pyntede Kurven. Børnene stod og saå forundrede til.

Da hun var færdig, sagde hun:

„Gaa saa over til Amtmanden, Drenge og bed ham ikke forsmaa disse Jordbær. Siig, at Mo'r tænkte, de maaske kunde kvæge ham lidt i hans Sygdom."

Drengene stod nogle Sekunder som om de ikke havde fattet Moderens Ord, men da hun tilføjede: „Naa skynd Jer saa!" — tog den ældste af dem Kurven, og de traskede af, uden at tale et Ord.147

— — Amtmanden sad magelig og forkælet i en Lænestol, mellem broderede Puder og Slumretæpper, Gaver fra Byens Damer under , hans lange Sygdom. Paa et lille Bord ved Siden af stod fine Syltetøjer og en Opsats med dejlige Kæmp ej ordbær.

Børnene stammede deres Ærinde frem og den Syge strakte Haanden ud mod Kurven, hvis Indhold han mønstrede.

Saa smilede han blidt og sagde: „Hils Jeres kære Mo'r og siig Tak. Det var meget venligt af hende at tænke paa mig . . ."

Men mens de endnu knap var ude af Døren, hørte de Amtmanden sige ind i et andet Værelse: „Lille Kone, kom og tag disse Jordbær, som Fuldmægtigens sender mig. De er saa ynkelig smaa — Du kan give dem til Pigerne."

De to Børn stod ude i Entréen og saå paa hinanden. Saa ståk de pludselig begge i at græde.

10*For god.

Der var Sorg i Huset; thi den ældste af dets to Smaadrenge var død. Inde i Fruens Kabinet holdtes der Mørkning.

Den unge Kone sad i Sofaen, i det røde Skær fra Kakkelovnsilden, sammen med en af sine Veninder, der var paa Trøste-Besøg. Ved hendes Fødder paa en Skammel sad Sønnen, den eneste nu, en lille 7 Aars Purk.

Han trykkede sit Hoved ind til Moderens Knæ og lyttede stille og alvorligt til de to Damers dæmpede og hviskende Samtale om ham, der var død. Det var ikke altid han forstod, hvad149

der blev sagt, men da ogsaa han kom Tale, — hvor stort et Tab det var for ham at have mistet sin stadige Legekammerat — og han mærkede Moderens bløde Haand kærtegnende ned over sin Pande, kunde han ikke holde Taarerne tilbage. Han trykkede sig tættere ind til hende og græd i hendes Kjole.

Men pludselig kom der i Samtalen et Ord, som gav ham nyt at tænke paa og fik Graaden til at standse. Det var Veninden, der sagde: „Ja — den velsignede Dreng. Han var for god til denne Verden."

For god til denne Verden! Hvad vilde det sige? Man kunde altsaa være for god. Og naar man var det, saa maatte man ligesom Bro'r Karl pines i mange Uger og dø.

Og han sad og regnede ud, om Karl virkelig havde været bedre end han. Alle Spilopperne tog han for sin Part, alle Uartighederne. Men dog var han ikke rolig.150

Og pludselig laa han oppe paa Moderens Skød og idet han kastede sig ind til hende, med Armene fast om hendes Hals og Hovedet ved hendes Bryst, sagde han rystende af Angst:

„Mo'r — Mo'r! Jeg er da ikke for god for denne Verden?"Et Barndomsminde.

xl uset, hvor Ekscellencen laa paa Landet var toetages, sandstens-graat, med en Jærnbalkon ud mod Parkens store engelske Plæne, der skraanede ned til Aaen, paa hvis anden Bred Skoven begyndte.

Mellem Huset og Plænen løb en bred Grusgang lige under Balkonen.

Her listede vi Børn os ofte hen for at betragte den store Mand med det mægtige graa Hoved, naar han med Haanden stukket ind mellem to Knapper i den sorte Prakke kom frem efter Middagen for at kaste et Blik udover Sommerlandskabet og røge et Par Drag152

af Cigaren. Men aldrig havde vi hørt ham oplukke sin Mund, ham, om hvem vi vidste, at han var Landets første Taler. Naar vi en sjælden Gang mødte ham spadserende i Parken, støttet til en tyk brnn Spanskrørsstok, med sin stive podagristiske Gang, den venstre Haand paa Ryggen — skælvede vi af andagtsfuld Forventning om at blive benaadede med et Ord. Vi stillede os op og hilste ærbødigt. Men han gik tavs og ubevægelig forbi, vi vidste knap, om han havde set os.

... En Eftermiddag listede vi os, som saa ofte, forbi Huset, skottende op til Altanen.

Dér stod hendes Naade, en lille tyk Dame, med store graa Hængekrøller, ligesaa nedladende som Manden var tilknappet.

„Kom herhen Drenge!" raabte hun til os.

Vi kom hurtigt som en Vind.

„Hold saa Kasketterne frem, saa skal I faa Kager."153

Vi sprang vævert om paa Grusgangen, fangende eller tabende Kagerne, ligesom det kunde træffe sig.

Da med ét fyldtes Altandøren af en høj mørk Skikkelse.

Det var Ekscellencen.

Vi Drenge stod forstenede, turde ikke røre os — med Kasketten i Haanden.

Ekscellencen traadte frem til Gelænderet, saå først paa hendes Naade, saa paa os. Vi slog Øjnene ned for hans Blik.

Han rømmede sig to Gange — vore Knæer rystede — saa sagde han med stræng Mine og <Jyb Røst:

„Hvad gaar — hm — her for

sig?"

„Aa — det er kun Kager, jeg kaster i Grams til Drengene", svarede hendes Naade.

Ekscellencen løftede sit Hoved, saå langt og alvorligt ud over Plænen, stod nogle Øjeblikke saaledes som i dyb154

Overvejelse, slog saa ud med højre Haand og sagde:

„Hm — Kager — hm — giv dem flere Kager — hm — mange Kager."

... Og vi saå hans brede Ryg skyde sig ind gennem Altandøren.En Afbrydelse.

Rektoren bøjede sig over sin Pult, med Ryggen mod det unge Menneske, som stod og drejede lidt uroligt paa sin Straahat benne ved Vinduet, hvorigennem Sommersolen brændte.

„Du forlader altsaa nu Skolen" sagde Rektoren ned i Pulten.

Det unge Menneske svarede ikke; hans Øjne flakkede rundt i Stuen, paa Reolerne og det store grønne Klædes-bord med Papirer og Bøger. Saa flyttede han sig lidt for Solen, der ståk ham i Nakken.

„Du har aldrig, Ludvig Holst" — fortsatte Rektoren monotont og langsomt — „hørt til de Elever, som har156

haft Kærlighed til Skolen. — Skolen har heller ikke haft Glæde af Dig."

Der blev atter Tavshed; Holst rømmede sig.

„Saa vilde jeg gærne takke Rektoren —" Han standsede i det.

Du har været let og løs som Discipel" — faldt Rektoren ind — „og nu tager Du altsaa til Kjøbenhavn. — Jeg tør ikke forsvare at lade Dig rejse uden at sige Dig, at Du maa prøve paa at staalsætte din Karaktér mod Verdens Fristelser. Et Menneske giver ikke ustraffet sine Lyster Tøjlen; man maa først og fremmest være et sædeligt og afholdende Menneske —" Rektoren tøvede lidt, saa endte han kort og skarpt, idet han med et Ryk vendte sig om mod Holst:

„Den, der giver efter for sine Drifter, bli'er et Dyr, Ludvig."

Holst mødte Rektorens Blik uden at slaa Øjnene ned, og omkring Mundvigene og i Øjenkrogene kriblede et Smil frem.157

Rektoren var gaaet hen imod ham og stod nu med Haanden paa hans Skulder.

„Troer Du mig da ikke, at uden man tøjler sine Drifter —?"

Holst havde drejet Hovedet halvt om mod Vinduet; dér udenfor gik Rektorens unge Frue med 2 Børn ved Haanden og en in — mente, tydeligt in mente.

Og hans Smil voksede.

„Men hvorfor smiler Du dog?" begyndte Rektoren, men hans Blik, der ogsaa et Moment med Velbehag havde dvælet ved Genrebilledet udenfor, mødtes nu med Holst's og der kom en usikker Flakken deri.

Saa saå han et Sekund arrigt ud paa Børnene, der i deres Uskyldighed lo og gjorde glade Tegn ind til Faderen, og paa Fruen, der kælent kyssede paa Fingeren — og han sagde med Værdighed i Stemmen:

„Min kære Ven — dette er kun Guds Bud. der opfyldes."Spøgelser.

Ly en unge Dame fra Skovrider-gaarden var bleven opholdt inde i Købstaden, og det var mørkt, da hun begav sig paa Vejen hjemad.

Vejen gik først langs Aaen, med et ensomt Hus hist og her; saa bøjede den af ind i Skoven og blev til en smal knudret Sti.

Det var en Graavejrs Efteraarsaften med tunge snavsede Skyer, drivende over og under hverandre i sære Formationer.

Da Byens sidste Huse slåp og hun stod foran Landevejens tavse Mørke, standsede hun nogle Øjeblikke. Saa løb hun hurtigt ind i det sorte Svælg og159

blev ved at løbe, indtil hun ikke kunde mere for Aandenød. Hendes Hjærte bankede, saa hun kunde høre det, Blodet susede hende for Ørene, og en Mængde Lyde trængte sig ind til hendes Bevidsthed, fra Luften, som snurrede i Telegrafstængerne, og fra Aaens Vand, som rislede henover den stenede Grund.

Hun havde en Følelse som om hvert Skridt, hun tog, vilde styrte hende i en Afgrund. Hun holdt Hænderne afværgende frem for sig og løftede Fødderne højt for ikke at snuble; de traadte pladskende i Pytter og Dynd.

Lød der Skridt bag hende? Hun standsede og lyttede, fo'r saa opskræmt videre ved en Hunds Hylen fra et af Husene ved Vejen.

— — Foran Skovens sorte Væg, der rakte sig op i Skyerne, blev hun staaende. Skulde hun ikke hellere vende om? Men da hun saå sig tilbage mod det aabne uafgrænsede Mørke, tvang Angsten hende fremad, ind over Skovstiens glatte Rødder, ind mellem de160

tørre Blades Raslen og Trætoppenes Susen.

Dér borte stod der en Skikkelse, høj og lyst klædt. Hun vilde tvinge et „Godaften" frem, men Halsen var tør og Tungen lam. Hun kom nærmere, og det blev et Birketræs skinnende Stamme.

Hun prøvede paa at more sig over sin Fejltagelse; hun sagde til sig selv, at det var latterligt at være bange. Men i det samme tudede en Ugle over hendes Hoved, og Blodet standsede i hende med et Ryk, saa det gjorde ondt i Brystet.

Som en forfulgt styrtede hun afsted. Hun rev sig paa Grene, stødte mod Stammer, ofte sank hun snublende i Knæ, men rejste sig atter for at flygte blot vildere.

. . . Om lidt maatte Skoven ende; men først var der „Spøgelsegrøften".

Hun søgte at holde Navnet borte fra sin Tanke, men det laa som en kogende Konkylie ved hendes Øren og fyldte dem med sin kolde gysende Sang.161

Nu følte hun Broen under sine Fødder. Hun vilde lukke Øjnene, men vidt opspærrede søgte de mod Grøftens Skrænter.

Der var noget, der bevægede sig . . . Der hviskede en Stemme.

Hendes Rnæçr slog sammen; hun kunde ikke flytte en Fod. Saa greb hun freni med Armene og faldt forover,

strakt henad Vejen.--

— — To Elskende, der havde siddet og sværmet paa en Bænk ved „Spøgelsegrøften", samlede hende op.

11Foraar i Sne.

Jorden vinterlig hvid, med Is og Sne; ovenover blaa Himmel med straalende Sol. Saadan oprandt Langfredag i Paasken.

Paa de flade Marker har samlet sig blanke Søer, hvori enlige Træer rager op med Toppen. Men paa Toppens længste Gren vipper et Spurvepar kvidrende forelsket, gnidende sig op ad hinanden i den dejlige Sol.

Langs Vejene ligger Snevolde saa høje som Huse, men hist og her har Solens Straaler banet sig Hul — derigennem skummer Tøbruddet som en Pos. Der er Aaer, hvor der ellers plejér163

at være Grøfter; der er Søer, hvor Aaen til daglig løber med sparsomt Vand, og der skærer sig smaa Kanaler gennem hver en Fure i Jorden. Og ude over Mosedraget, hvor alle Bække og Aaer løber sammen til én stor Sø, flyver to Storke med forsigtige Vingeslag, spejdende nær Vandfladen efter et Sted at hvile deres lange Ben. De

kender ikke deres gamle Mose igen. og de knebrer fornærmet og letter sig og flyver langeligt over de hvide og vaade Marker hjem til Beden paa Kirketaarnet.

Kirkeklokkerne ringer til Eftermiddags-Gudstjeneste. Den lyder smukt, den klingende Klemten, gennem den lyse Dag, men kun faa ere de, der lyder Kaldet. Thi Vejene er ikke for Færdsel. En enlig Bondevogn ælter sig op ad Kirkebakken med to Mænd og to Kvinder, tæt indsvøbte i Tørklæder og Sjaler. Den ene Kvinde holder en Byldt paa Skødet, og ud af Byldten kigger, et Barneansigt, der misser fornøjet med

11*164

Øjnene op mod Foraarssolen. Barnet køres til Daab.

Havestuedøren har ikke været aabnet, siden den lukkedes en silde Efteraarsdag. Nu bager Solen dens Ruder, og der er helt lunt i Stuen. Da Døren aabnes, strømmer Foraaret friskt og ungt ind med fugtig Muldlugt og kildrende Varme.

Gangene er sivende Morads og paa Plænerne tramper man gennem et løst Snedække lige i det klare Vand. Paa en Tue midt i den stærkeste Sol staar et gammelt Lindetræ med Græs ved Foden. Og dér mellem vaade Blade, klods til Sneen, kigger frem paa smaabitte blege Stilke i et Hylster af Grønt de første Aarets Blomster, gule Foraars-blomster, utaalmodige efter Lyset og Livet, vovende sig frem selv gennem Sneen. Solen retter sine Straaler lige ned i de begærligt aabne Kalke, og de fattige Smaablomster glimrer som Guld.

Saa er Foraaret da kommet. Det siger ogsaa den gamle Kone, idet hun165

kigger ud ad Vinduet paa Snebjærget, der langsomt smelter bort fra hendes lille Hus. „Glædeligt Foraar" siger hun og nikker, medens Solen spejler sig i Gyldenstykshuen.